A°. 1860. No. 9. Woensdag 1 Februarij. Derde Jaargang.

BATAVIAASCH HANDELSBLAD.

Abonnementsprijs per half jaar.
Voor BATAVIA........................ ƒ 12,50.
" JAVA........................ - 15,—.
" de BUITENBEZITTINGEN........ - 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

HOOFD-BUREAU: te Batavia bij W. BRUINING. Te Samarang bij SOESMAN & Co. Te Soerabaya bij LE ROY & Co. Te Cheribon bij BLOK & RUZETTE. Te Pasoeroean bij WEIJERMANS & Co. Te Madioen bij G. A. HOGENRAAD. Te Padang bij R. H. VAN WIJK Rz. Op de Buitenbezittingen aan de Stoombootkantoren van den heer W. CORES DE VRIES, en voor Nederland bij M. WIJT & ZONEN te *Rotterdam.*

Prijs der Advertentiën.
Voor de VIJF Woorden................ ƒ 0,50.
" Idem bij 1ste of meerdere herhaling.. " 0,25.
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentiën voor de Mail-Editie dezelfde prijs.

Bij deze Courant behoort één Bijvoegsel.

BERIGT.

H. H. Inteekenaren op het *Bataviaasch Handelsblad* van verleden jaar, die sedert 1 Januarij j.l. dat blad ontvangen hebben, worden beleefdelijk verzocht, ten spoedigste het bedrag der abonnementsgelden te remitteren, dan wel elders aantewijzen.

De Uitgever,
W. BRUINING.

Vendutiën.

Donderdag 2 Februarij, voor het woonhuis van den Heer *Vermandel*, in de Beerendrechtslaan, door *van Slooten, Morgan & Co.*

En à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

Vrijdag 3 Februarij, à 6 en 4 pCt. vendusalaris, voor rekening des boedels van wijlen den Chinees *Tan Soan*, op Pintoe Ketjiel, door *John Pryce & Co.*

Maandag 6 Februarij, voor het commissiehuis van *J. Speet.*

En op het Heemradenplein, door *John Pryce & Co.*

Dingsdag 7 Februarij, voor rekening des boedels van wijlen den Chinees *Lie Aboen*, door *J. Speet.*

En voor het commissiehuis van *Cassalette & Co.*

Woensdag 8 Februarij, voor het woonhuis van den kapitein *de Rochemont*, op Meester Cornelis, door *van Slooten, Morgan & Co.*

En op het Heemradenplein, door *Cassalette & Co.*

En in de Harmonie, des avonds ten 7½ ure, door *G. Kolff & Co.*

ADVERTENTIËN.

Getrouwd:

P. KLEIJKAMP, Az.
met
A. C. KAMEN.

BATAVIA, 28 *Januarij* 1860.
Eenige kennisgave. (6404)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, vrouwe *J. Huijsers, van Hoogstraten.*
TERNATE, *den* 20 *December* 1859. (6425)

Bevallen van een' ZOON, *M. C. Schrant*, Echtgenoote van
P. J. A. KERVEL.
SOERABAYA, 3 *Januarij* 1860. (6393)

Bevallen van eene DOCHTER, *N. C. R. Brouwer, Kraal.*
PROBOLINGO, 18 Januarij 1860. (6428)

Bevallen van eene DOCHTER, *H. M. Zilver Rupe*, geb. *Suermondt.*
BATAVIA, 29 Januarij 1860.
Eenige kennisgeving. (6405)

Op den 1 December 1859 overleed te Sibogha mijne jongste Dochter *Nicaulasina Wilhelmina.*
(6388) D. BROUWER.

Op heden overleed mijne eenigste Dochter, de Weduwe *M. P. Leidelmijer*, in den ouderdom van bijna een-en twintig jaren, nalatende één Kind van zeven maanden oud.

Wed. PLUIJLAAR,
geb. *Ghutig.*
BATAVIA, den 19 *Januarij* 1860. (6387)

Heden overleed, na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van ruim 76 jaren, de WelEdelGeboren Heer *Daniel Cornelis Helvetius van Riemsdijk*, diep betreurd door zijne Weduwe, Kinderen en Kleinkinderen.

De Testamentaire Executeur,
AMENT.
BATAVIA, *den* 21 *Januarij* 1860. (6368)

Op den 21 Januarij 1860 overleed te Samarang, na kort lijden, mijne geliefde Dochter *Maria Charlotta Ursula*, in jeugdigen ouderdom van 17 jaren.

Weduwe CASTELEIJN.
Algemeene kennisgave. (6376)

Heden ontvingen wij het treurig berigt van het overlijden van onzen geachten Vader, den WelEerwaarden Heer *A. Rolandus Bruining*, Emer. Predikant te Zuid-Beijerland, in den ouderdom van ruim 78 jaren.

W. BRUINING.
W. J. BRUINING.
BATAVIA, 25 *Januarij* 1860. *Langenberg.*
(6370)

VENDUTIE

Donderdag, 2 Februarij 1860,
voor het woonhuis van den heer VERMANDEL
in de *Berendrechtslaan*, door
VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,
van eenen netten en zoo goed als nieuwen INBOEDEL, bestaande uit HANG- en TAFELLAMPEN, SPIEGELS en SCHILDERIJEN, KASTEN, LEDIKANTEN, STOELEN, TAFELS, CANAPÉS, PORCELEIN-, GLAS- en AARDEWERK; voorts nog WAGENS, BENDIES, WAGEN- en BENDIEPAARDEN, TUIGEN, etc. (6358)

VENDUTIE

op Donderdag 2 Februarij 1860,
à 4 pCt. Vendu Salaris.
Voor het Commissiehuis van
VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,
van diverse
LIJNWADEN,
KATOENEN GARENS, SHIRTINGS, MADDAPOLLAMS,
PROVISIEN en DRANKEN etc.
(6396)

Op de Vendutie van Donderdag 2 Februarij, voor het commissiehuis van
VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,
zullen almede voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan, worden verkocht:
T 18 Oxhoofden en 14 Kisten
AZIJN,
aangebragt pr. *Sumatra*, Kapt. *Griel.*
Voorts nog:
EKS 17 balen Ruwe Garens No. 30.
GHS 10 dito 5/4 Ruwe Shirtings
en GVS & Z. 1 kist Patna Chitz.
(6411)

Op de 4 pCt. Vendutie van Donderdag 2 dezer, zullen ook worden verkocht:
P. 49 1 kist 26 Corges SARONGS.
G H. 107 1 " 20 stuks GEBLEEKTE DRILLS.
Min of meer door zeewater beschadigd.
(6443) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

VENDUTIE

op Vrijdag den 3 Februarij 1860,
voor een huis op
PINTOE KETJIEL,
voor rekening van den boedel van wijlen den chinees
TAN SOAN,
door John Pryce & Co.,
à 4 pCt. en 6 pCt. Vendu Salaris,
van diverse
MANUFACTUREN,
als:
Samarang en Soerabaya BATICKS, SARONGS en KAIN PANDJANGS, GRASLINNEN, Rood KATOEN.
Chinesche
ZIJDE EN SATIJN
in verschillende soorten,
ZIJDE-FLUWEEL,
verder van KOE- en BUFFELHUIDEN, Glazen TOKO-KASTEN, LEDIKANTEN en diverse MEUBELEN, enz. enz. (6382)

HOUT-VENDUTIE

op Maandag den 6den Februarij 1860,
op het Heemradenplein, door
(6430) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op MAANDAG, den 6 *Februarij*,
voor het Commissiehuis van
J. SPEET,
à 4 en 6 pCt. Vendu-Salaris, van
60 balen Holl. Goeniezakken,
Eene factuur Borduurwerken,
diverse LIJNWADEN, Fluweel, Lakens, Manilla Cigaren, Salade-Oly, en eene menigte andere artikelen, alsmede
Een ligt
HANDWAGENTJE,
voor Een en Twee paarden, met Engelsche veeren en assen,
Twee nieuwe Bendies,
enz. (6431)

Op de Vendutie van Maandag 6 dezer,
zal voor het Commissie-huis van
J. SPEET,
worden verkocht:
EEN BENDY, PAARDEN
en eenige Goederen,
nagelaten door wijlen den heer *Bosch*, gezagvoerder van de Stoomboot *Tjitarum.*
(6432)

Op de Vendutie van Maandag den 6 Februarij,
voor het Commissiehuis van
J. SPEET,
zal worden verkocht:

No. 1.
Het *veertien twee en dertigste gedeelte* in een stuk
Tuin- en Grasland,
waarvan de Huizen *niet* tot den grond behooren, gelegen op Kramat, in het 20ste deel van Blok L, No. 154, gedeelte *a*, verponding nummer 6018.

No. 2.
Het *veertien twee en dertigste gedeelte* in een
ERF, bebouwd met een **Steenen Woonhuis**
en dito blokken BIJGEBOUWEN met Pannen gedekt, gelegen op Kramat, in het 20ste deel van blok L, No. 154*b*, verponding No. 8761.

No. 3.
Het veertien twee en dertigste gedeelte in een
ERF, bebouwd met een **STEENEN WOONHUIS**
en dito blokken BIJGEBOUWEN, alles met Pannen gedekt, gelegen op Kramat, in het 20ste deel van blok L, No. 154*c*, nummer der verponding 8762. (6433)

Belangrijke Verkoop
van
ZILVERWERK.

Aanstaanden Maandag den 6den dezer zal door den Commissionair
J. SPEET,
publiek aan de hoogstbiedende worden verkocht: ruim
1500 Reaal
GEWERKT ZILVER,
meest alles groote Hollandsche en Engelsche keur; bestaande in:

Zilveren dubbele GROENTENSCHALEN.
" SCHOTELS om het eten warm te houden.
" BROODMANDEN.
" THEE- en PRESENTEERBLADEN.
" OLIJ- en AZIJNSTELLEN met geslepen kristallen Flesschen.
" BANKETTROMMELS.
" INKTKOKERS.
" THEESERVIEZEN.
" SUIKERPOTTEN.
" BOTER do. om de Boter met IJs te kunnen verkoelen.
" LEPELS en VORKEN en SOEPLEPELS.
" TRANCHEER-MESSEN en VORKEN.
" SUIKERSTROOIJERS en BEKERS.

Prachtige Zilveren PRIJSBEKERS,
allerkeurigst met gedreven ZILVER BEELDWERK versierd en zwaar *verguld* van binnen.

Een dezer BEKERS stelt voor het oogenblik dat het *winnende paard* binnen komt en de andere de *Rustplaats* van een groote *Jachtpartij* is.

Deze Bekers zijn gemaakt door Hunt & Roskell te London, beroemd door het vervaardigen van de meeste PRIJS-BEKERS voor de Derby, Epsoms en andere voorname Races. (6434)

Maandag, zal nog bij *J. Speet*, worden verkocht:
50 VATEN HAANTJES BIER
superieure qualiteit, merk van Rendorp,
hetwelk per *Vat* zal worden opgeveild.
(6435)

VENDUTIE

op Dingsdag den 7den Februarij,
voor het Pakhuis van den Chinees
LIE ABOEN,
door J. SPEET,
van de op de veiling van den 27sten Januarij jl. onverkocht gebleven:
BALKEN, PLANKEN, LATTEN, DAKRIBBEN, KALK. Eenig MEUBILAIR en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. (6444)

Op de Vendutie
van den 7den Februarij, bij
LIE ABOEN,
zal nog worden verkocht:
Een Compleet en welluidend
GAMELANG-SPEL
(6445) J. SPEET.

VENDUTIE

Op Dingsdag den 7den Februarij 1860,
Voor het Commissiehuis van
Cassalette & Co.,
van diverse **LIJNWADEN**, als:
GCA No. 225. 245. 253/4. 262. 270. 272/3. 275.
9 kisten ex *Sumatra*,
GC No. 1 & 7.
2 kisten ex *Graaf Dirk III*,
GB/H No. 51. 57. 59/61. 63. 69. 71.
8 kisten ex *Graaf Dirk III*,
5/4 en 6/4 witte en ruwe
CALICOTS.
GHS. 20 balen 6/4 Ruwe Shirtings.
Verder:
COGNAC, in kisten van 1 dozijn, BARSAC, HAUT SAUTERN, MUSCAATWIJN, Holl. LIKEUREN, en LAKEN, TRICOT, BORDUURWOL, DAMESKLEEDEN, eenige paren Chinesche MANDARIJNBEELDJES, Chinesche CASSETTES en LAADJES.
Benevens
eene kist fijn Fransch *SPEELGOED*.
en
fraaije Fransche SPIEGELS,
van diverse afmetingen, enz., enz (6446)

VENDUTIE

op Woensdag 8 Februarij 1860,
wegens vertrek
voor het woonhuis van den WelEdGestrenge Heer
DE ROCHEMONT,
op Meester-Cornelis, door
van Slooten, Morgan & Co.,
van eenen netten
INBOEDEL,
bestaande uit:
SPIEGELS & SCHILDERIJEN, HANG- & TAFEL-LAMPEN, STOELEN, CANAPES, KASTEN, TAFELS, LEDIKANTEN, parceel in GLAS- & AARDEWERK, MATTEN, MARTEVANEN, PAARDEN, RIJTUIGEN TUIGEN, enz. (6412)

HOUT-VENDUTIE

op Woensdag 8 Februarij 1860,
op het Heemradenplein, door
Cassalette & Co.,
van Balken, Bolken, Kromhouten, Ribben, Planken en Chinesche Doodkistplanken.
(6437)

VERKOOP VAN EEN SCHIP.

Op een nader te bepalen dag zal te *Soerabaya* worden verkocht:
het Ned. Ind. BRIKSCHIP
HENRIETTE,
gebouwd in 1857, ladende plus minus 4500 picols (123 gemeten lasten) nieuw gekoperd in December ll. met 30 en 28 once metaal, kopervast en voorzien van een volledigen Inventaris.
Alhier dagelijks te bezigtigen.
Nadere informatien bij
de Agenten,
(6448) SCHIMMELPENNINCK & Co.

Versche Samarangsche
BESCHUIT,
in heele en halve blikken.
Bij
(6408) S. B. VAN KLEEFF & Co.

VENDUTIE

op MAANDAG den 27 Februarij,

ten huize van den Heer

H. J. LION,

op Tana-Abang,

van een nagenoeg nieuwen en wel onderhouden

INBOEDEL,

bestaande uit:

Salon- en Boudoir-Ameublementen

van Ebben- en Palissanderhout, zeer fraaije SPIEGELS met CONSOLES met Marmeren Bladen, KNAPEN met Marmeren Bladen, Mahonijhouten BUFFET, een Mahonijhouten LEDIKANT voor een persoon, een SCHAAK- en TRICTRAC-TAFEL,

TWEE ZILVEREN THEESERVIEZEN,

gegraveerd, groote keur, HANGLAMPEN van Engelsch Brons met 4 en 2 lichten, twee BOUDOIR-HANG-LAMPEN,

Medaillon-Schilderijen,

eene PIANINO

van Carl Scheel (zeven oktaaf, sedert 2 jaren op orkesttoon), een naauwkeurig loopende

REGULATEUR,

een EETSERVIES van Fransch Porcelein (wit met gouden randen) voor 24 personen, een Kristal DESSERT-SERVIES,

twee uitmuntende BUKSEN,

eene Buksflint, Jagtgeweeren

en

PISTOLEN,

en al hetgeen tot een volledigen Inboedel behoort; voorts:

drie RIJTUIGEN,

een zoo goed als nieuwe VIS-à-VIS,

EEN MILORD,

en een geheel nieuwen KINDERWAGEN,

MILORD voor 1 of 2 Paarden

en drie spannen goede

Wagenpaarden.

eene kollektie

BLOEMEN

waaronder vele zeldzame

ROZEN,

en 80 Potten

DAHLIA'S,

van de schoonste soorten.

Zondag den 26 Februarij te bezigtigen:

(6421) CASSALETTE & Co.

De ondergeteekende heeft weder op nieuw ontvangen:

TAFELROZIJNEN, AMANDELEN, ABRIKOZEN, SULTANAS, DADELS, dito droog, PRUIMEN, GHIE, SHERASWIJN,

een factuur gesorteerde PROVISIEN,

Groentens. Gedroogde Vruchten. Banket, Suikerwerk, Koek,

BOTER

van *van der Leeuw* en anderen, DRANKEN, *Allsopps* PALE ALE en andere soorten, PORTER, BROWN STOUT en het gerenomeerde maagversterkende BIER van *Muur.*

(6402) J. BROWN.

Weder ontvangen:

EEN FACTUUR

HOROLOGIEN,

waaronder prachtig geëmailleerde en met **Juweelen** bezette

Dames-Horologien,

Gouden en Zilver-Vergulde SAVONET-HOROLOGIEN, Gouden CHRONOMETERS; verder fraaije HOROLOGIE-KETTINGEN voor Dames, VESTKETTINGEN, enz.

(6386) JOHN PRYCE & Co.

TOKO RIJSWIJK.

Per laatste schepen wederom ontvangen door den ondergeteekende:

een zeer rijk factuur Fransche HANG-MODERATEUR-LAMPEN, met 1, 6, 9, 12 en 15 lichten. Idem TAFELLAMPEN met keurige kappen. Engelsche HANGen TAFELLAMPEN, waarlooze STOLPEN en BALLONS. Prachtig Fransch SPEELGOED, waaronder rijk gekleede en ongekleede groote POPPEN; PLEETWERK, REISPENDULES, WEKKERS, ETAGÈREVOORWERPEN; PRESENTGLAZEN en KOPPEN, CARABINES FLOBERT, groot CALIBER, KINDERWAGENTJES- en MÉCANIQUEPAARDEN, en een aantal Goederen meer.

Voorts PROVISIEN, waaronder ook exquise leverworst DRANKEN in soorten, Offey's PORTWIJN op ½ fl., VALKBIER, hier afgetapt @ *f* 6.— ℔ doz., alles voor goede kwaliteit gegarandeerd.

(6429) J. C. SAIJERS.

Pas Ontvangen:

Superieur Jagtkruid,

van de Kames Company.

bij

(6397) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

Avec la permission de Mr. le Résident.

VENDREDI, 3 Février 1860.

1re Représentation du 4me mois de l'Abonnement.

LA PART DU DIABLE,

Opéra comique en 3 actes.

LUNDI, 6 courant.

Relâche,

pour les Répétitions de MARIE DE RUDENZ.

VENDREDI, 10 courant

Au bénefice de Mr. et Mad. GUILLE:

1re Représentation de

MARIE de RUDENZ,

Grand Opéra en 4 actes et 6 tableaux, musique de Mr. *Guille de St. Simon*, premier et deuxième Chef d'Orchestre du Théatre.

Le Spectacle commencera à 7½ heures précises.

VAN KINSBERGEN,
Directeur-Gérant.

(6438)

S. W. VAN HOGEZAND, Jr.,

STADHUISPLEIN.

Ontvangen met het schip *„Hendrina"*,

50 kisten echte

Mandarijn Gember,

waarvan de kisten gemerkt zijn *„Hendrina"*.

(6373)

Reçu par la Malle.

ROBES de tarlatane brodée en soie avec ruches.
do. tulle illusion brodé soie et chenille.
do. barège blanc à volants gaze blonde.
do. do. do. pompadour.
do. mousseline brodée.
do. soie blanche et rose à volants.
do. organdi imprimé, dispositions nouvelles.
MOUSSELINE brochée à petits pois, en blanc et couleur.
SATIN, MOIRE ANTIQUE et TAFFETAS blancs et noirs.
BARÈGE uni et CRÊPE noirs.
TULLE illusion blanc.
TULLE DE BRUXELLES blanc et noir.

Sorties de Bal.

GUIRLANDES, VOILES et ÉVENTAILS pour mariées.
COIFFURES EN FLEURS et PLUMES.

FLEURS ASSORTIES.

COIFFURES chenille et résilles pour jeunes personnes.
RUBANS LAMÉS or et argent.
POINTES de dentelle noire.
GANTS GLACÉS (Jouvin) blanc et paille.
SOULIERS de satin blanc.
BAS DE SOIE noirs et blancs.
IMITATION DENTELLE noire et blanche pour volants.
VRAIE DENTELLE noire et blanche.

COLS de vraie dentelle.

Vraie blonde et imitation.

CHAPEAUX.

ÉPINGLES EN PERLES blanches et en jais pour COIFFURES.
ÉPINGLES et COUSSINS pour cheveux.

PEIGNES Impératrice.

FRANGES blanches et noires, genre nouveau;

et un grand assortiment de

Broderies fines,

BANDES et ENTREDEUX en jaconas et nousseline, COLS et MANCHETTES, BONNETS d'enfants, ROBES DE BAPTÊME, MOUCHOIRS VRAIE BATISTE et CHEMISES en toile fine pour hommes et femmes.

J. LEJEUSNE.

Ce 31 Janvier 1860. (6410)

Eene tweede bezending

NIEUWE HARING.

Bij

(6375) VAN WALCHREN & Co.

S. B. van Kleeff & Co.,

Passer Pisang en Rijswijk.

Per Nova Zembla:

Gekookte Hammen in blik,

Puik Rookvleesch, merk VR & Co.,

geraffineerd Tafelzout,

FRANSCHE OLIJVEN

in Kelderflesschen.

VOGELZAAD,

(wit en zwart.)

(6407)

Bij de ondergeteekenden is op nieuw ontvangen:

100 stuks HAMMEN } van puike kwaliteit.
50 » ROOKVLEESCH }

PLUMPUDDING

in heele en halve blikken.

CHAMPAGNE

Vve Cliquot en andere gerenomeerde merken.

Griessesche Leksteenen.

(6374) VAN WALCHREN & Co.

Ontvangen per Schoon Verbond:

een fraaije sortering

BALJAPONNEN,

tegen middelmatige prijzen.

COIFFURES, gekleurde Zijden JAPONNEN,

PRACHTIGE

BRUIDS-JAPONNEN,

Couronnes en Voiles.

REISSCHOENEN

(6440) GEZUSTERS DE BRUIJN.

Bij de ondergeteekende is pas in Commissie ontvangen een Factuur

Confituren, Geleijen en geconserveerde Vruchten,

in Blik en in Potten van *Superieure* kwaliteit, onlangs aangebragt van *Australië.*

(6436) J. SPEET.

Pas Ontvangen:

een Factuur

Messen en Scharen,

uit de beroemde Fabriek van *Bastet*, als:

TAFEL-, DESSERT-, TRANCHEER-, WILD-, groote VOORSNIJ-, PENNEN-, TORN- en SCHEERMESSEN, waaronder:

Klinkers of Ankers, en dito vermengd met Zilver.

QUADRUPLE STROPS, COUTEAU SECAILLE, idem CATALAN, MESSENSCHERPERS, AANZETSTALEN, NAGEL-, ZAK-, BORDUUR-, PAPIER-, LAMP- en VROUWENSCHAREN; SECATEURS, NAGELVIJLTJES, CASSETTE met Tandinstrumenten, Schotsche LUCIFERS-ETUIS, KOGEL-SLEUTELRINGEN.

(6355) GEBR. BEYNON.

Gebr. ROSELJE & Co,

hebben ontvangen, direct uit China, eenige

VOORWERPEN

van LUXE en SMAAK,

bestaande uit: CIGARENKOKERS, diverse DOZEN, MANDJES, VAASJES en WAAIJERS, zoo van Ivoor als Sandelhout en allerprachtigst bewerkt.

Voorts:

GAAS

voor Dameskleeden in diverse Dessins, geborduurde ZAKDOEKEN en groen GAAS voor Bedgordijnen,

En van Japan:

Eene Partij rollen

VLOERMATTEN,

bijzonder geschikt voor SALONS en KAMERS.

Deze Matten overtreffen, zoo wat sierlijkheid als netheid van bewerking aangaat, al wat tot nog toe van elders van dat artikel is aangevoerd.

Wijders:

100 Stukken ZIJDE,

waaronder veel nieuwe patronen.

(6391)

J. ROSENBOOM,

(RIJSWIJK).

Pas ontvangen:

EEN KEURIG FACTUUR

LAKENS, TRICOT,

Vesten-Stoffen, Borduursels, Gallon,

en verdere artikelen voor **Officieren** en **Ambtenaren;**

NIEUW ASSORTIMENT

Hemden, Dassen, Boorden,

ZIJDE- en GLACÉ HANDSCHOENEN, Zwarte en gekleurde ZIJDEN JASSEN, benevens

artikelen voor Reizigers,

(6360) enz.

J. J. UTZMANN,

Facteur et Accordeur de Piano's,

à BAZAR-BAROE.

REPARATION D'INSTRUMENTS DE MUSIQUE.

Abonnement pour accorder un Piano.

Par Année.................. *f* 50,—
„ Sémestre.................. „ 30.—
„ Trimestre.................. „ 20,—
Hors l'Abonnement pour accorder un Piano
à 2 cordes.................. *f* 8,—
à 3 „ .... „ 10,—

PIANO'S à Vendre.

ECHTE ITALIAANSCHE VIOOLSNAREN.

(6418)

Boekhandel LANGE & Co.

Voorhanden:

Figurative Schets

van het

RIJK VAN BANJERMASSING,

prijs *f* 1,—. (6378)

Handelsdrukkerij. — W. BRUINING.

Verkrijgbaar:

KANTOOR-ALMANAK

voor 1860.

Gedrukt in 3 kleuren.

Opgeplakt . . . . *f* 1,50
Onopgeplakt . . . . „ 1,—

Nederlandsch-Indische

ZAK-ALMANAK

Prijs *f* 2,—. Franco per post *f* 2,50.—

Mede verkrijgbaar bij BLOK & RUZETTE te Cheribon, en GEBR. GIMBERG & Co. te Sourabaya.

(6423)

MACHINERIEN.

De Ondergeteekenden, Agenten op Java van de Heeren **George Buchanan & Co.**, Ingenieurs te Londen, geven hiermede kennis aan Suiker-Fabriekanten en anderen, dat zij voortgaan met het invoeren van STOOM-SUIKER-MACHINERIEN, van het beste maaksel en de nieuwste constructie. De prijzen, tegen welke zij zulke Machinerien kunnen leveren, alsmede die van diverse andere bewerkingen van IJzer, zullen zeer matig worden bevonden, bijzonderheden, waaromtrent op verzoek zullen worden medegedeeld.

Zij bieden te Koop aan:

IJZEREN SUIKERPANNEN van verschillende dimensiën.

Diverse WAARLOOZE STUKKEN, geschikt voor Watermolens van *Lowmoor.*

IJZERWERKEN voor een compleet Waterwiel met verbindingsstukken.

Eenige PERSPOMPEN.

METERS voor WATERKETELS en VACUMPANNEN enz., enz.

Voor nadere bijzonderheden betreffende de prijzen als anderzins, gelieve men zich te vervoegen tot.

(6417) PITCAIRN, SYME & Co.

TE KOOP Een nieuwe Engelsche

HAND-CHAIS,

om met een of twee paarden te gebruiken, bij

C. LAGNIER,

(6426) Lampist, te *Krokot.*

TE KOOP het Huis

op Tana-Abang,

bewoond door en toebehoorende aan

(6422) H. J. LION.

TE HUUR EEN Huis,

Achter de **Huzaren Kazerne.**

Te bevragen bij

(6442) T. B. THNEN.

TE HUUR een HUIS,

in de Berendrechtslaan,

Te bevragen bij

(6371) J. BOSHOUWER.

WISSELS OP AMSTERDAM,

bij

de Oost-Indische Maatschappij van Administratie en Lijfrente (Kantoor Batavia).

G. SUERMONDT, *Administrateur.*

(6406) P. A. VAN BERESTEIJN, *Adm. ad interim.*

Wissels op Holland.

Bij

(6372) B. KOPERSMIT & Co.

Manufacturen.

Iemand sedert 20 jaren in bovengenoemd vak werkzaam, thans met den verkoop van Lijnwaden etc. bij eene der voornaamste Handelshuizen te Batavia belast, wenschte om bijzondere redenen van betrekking te veranderen.

Reflecteerende worden verzocht zich te adresseren onder lett. **E. S. D.** aan het bureau dezer courant. (6381)

Une DEMOISELLE, capable de remplir toutes les conditions requises pour l'éducation de la Jeunesse, désire trouver une place de Gouvernante.

Pour de plus amples informations on peut s'adresser par lettres affranchies sous l'initiale **A.** chez les libraires LANGE & Co. (6379)

Iemand

van onbesproken gedrag, vroeger Opziener bij een Suikerbakkerij, wenschte weder bij dergelijke Onderneming, op een Land, in een Logement of Wagenverhuurderij plaatsing.

Adres

(6377) LANGE & Co.

Wordt Gevraagd:

eene Europesche **KINDERMEID**, om met eene Familie naar Nederland te gaan.

Adres

(6380) LANGE & Co.

De Heer **Adolphe Antoine Chaulan,** heeft van af heden de **Generale Procuratie** onzer Firma.

E. CHAULAN, DEELEMAN & Co.

BATAVIA, 1 *Februarij* 1860. (6427)

Gouvernements-Besluiten Benoemingen, enz.

EXTRACT *uit het Register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BUITENZORG, den 24sten Januarij 1860. (No. 26).

(Staatsblad No. 11.)

Gelet op het besluit van heden No. 25;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Onder de nadere goedkeuring des Konings, te bepalen, dat, met intrekking der betrekking van algemeenen ontvanger te Riouw, voortaan in de residentie Riouw zal worden aangesteld een secretaris, aan wien, afgescheiden van zijnen eigenlijken werkkring in de administratie van 's lands kas, tevens worden opgedragen de functien van vendumeester aldaar, en zulks onder genot van eene bezoldiging van f 400 (*vier honderd gulden*) 's maands en verder daaruit voortvloeijende geldelijke voordeelen.

Ten tweede: enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de algemeene ontvanger en pakhuismeester te Riouw, met rang van adsistent-resident, *J. H. Walbeehm.*

Eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, de administrateur der steenkolenmijn *Oranje Nassau* te Pengaron (residentie Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo) *F. R. G. W. Jansen*

Benoemd:

Tot secretaris, tevens vendumeester van de residentie Riouw, *W. Hamme jr.*, laatstelijk 1ste kommies bij de directie der middelen en domeinen, onlangs van verlof uit Nederland terug gekomen.

Tot secretaris der residentie Menado, tevens vendumeester aldaar, de kommies op het residentie kantoor te Rembang *M. H. Beekveld.*

Tot advocaat en procureur bij den raad van justitie te Soerabaya, Mr. *M. van den Heuvell.*

Goedgekeurd:

Dat aan den ingenieur der 3de klasse bij het mijnwezen in Nederlandsch Indie, *S. Schreuder* voorloopig is opgedragen de waarneming der betrekking van administrateur der steenkolenmijn Oranje Nassau te Pengaron (residentie Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo).

Militair Departement.

Ontslagen:

Eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking van adjudant bij het 9de bataillon, de 1ste luitenant der infanterie *E. C. Bruggeman.*

Benoemd:

Tot adjudant bij het 9de bataillon, de 2de luitenant *J. J. Versteege*, van het corps.

Bevorderd:

Bij de Militaire Administratie.

Tot onder intendant der 1ste klasse in de 3de militaire afdeeling op Java, de onder-intendant der 2de klasse *G. P. W. Boers.*

Tot onder-intendanten der 2de klasse, de 1ste luitenant kwartiermeester *H. Kaula* en de adjunct-intendanten *K. L. F. Scharten* en *J. H. Mulder.*

Tot kapiteins kwartiermeester, de 1ste luitenants kwartiermeester, *P. Doorn* en *J. J. Speekerman van Weezelenburg.*

Tot adjunct intendant, de adspirant-intendant *B. G. W. Wilkens.*

Tot 1ste luitenants kwartiermeester, de adspirant intendanten *J. F. Timmermans, J. H. W. Kreuij, W. J. Liefeeld* en jr. *P. F. Coenen*, en de 2de luitenants kwartiermeester *H. de Haas, H. A. van Kessel, D. Boer, H. W. C. Brederode, G. H. Bosman* en *C. A. Oostkout.*

Het Besluit van 6 Julij 1859, aangaande de bedevaartgangers naar Mekka.

In de zitting der Tweede Kamer van den 24 November heeft de heer Duymaer van Twist eene uitvoerige en zeer merkwaardige redevoering gehouden over dit onderwerp. Hij heeft getracht te betoogen, dat dit besluit is *onstaatkundig, strijdig met het regerings reglement en van hoogst bedenkelijke gevolgen voor de toekomst.*

De grondslag dezer redenering berustte op het denkbeeld, dat het Besluit van 6 Julij 1859 in strijd zoude zijn met het beginsel, vervat in art. 119, 120 en 121 van het regeringsreglement, als belemmerende eene der niet kristelijke gezindheden in Indië in de vrije uitoefeningen harer godsdienst.

Van dien grondslag uitgaande, is de redevoering van den heer Duymaer van Twist *volkomen juist.*

Maar de vraag is: *was de grondslag der geheele redevoering niet onjuist?* Kan dat besluit van 6 Julij 1859 beschouwd worden, als in eenig opzigt de Mohammedaansche godsdienst belemmerende?

Wij hebben dat in genoemd besluit *niet kunnen vinden.* Wij kunnen niet vinden, dat de verpligting, voor onderhoud van vrouw en kinderen te zorgen, wanneer men eene reis naar Mekka wil doen, in strijd is met de formaliteiten, ook omtrent de aankomst, verblijf op en vertrek van Java, aan Europeanen voorgeschreven, en die vrij wat lastiger zijn. Bovendien is de *beoordeeling*, aangaande het bezit der noodige middelen voor heen- en terugreis, onderhoud der familie, enz. *geheel en al overgelaten aan de regenten*, dus aan hunne eigene, religieuse en wereldlijke hoofden, die alles in den *mildsten zin* kunnen uitleggen, wanneer zij de reis naar Mekka achten in het belang van hun geloof.

De regering is ook niet eens in eene beoordeeling getreden, of de reis naar Mekka een gedeelte uitmaakt van den Mohammedaanschen ritus, hetgeen door vele Mohammedanen wordt *ontkend:* de regering heeft het *Europeesch* binnenlandsch bestuur geheel buiten de kwestie gelaten, en dus volgens onze zienswijze *het belang van orde en rust bij dat besluit in het oog gehouden, zonder zich de geringste inbreuk te veroorloven op de vrije uitoefening van godsdienst.*

Indien wij het dus geheel eens zijn met den heer D. v. T., zoover zijne beschouwingen doelen op de verdediging van het *beginsel* der onbeperkte vrijheid in de uitoefening van godsdienst, wij verschillen met hem in de meening, dat het besluit van 6 Julij 1859 in strijd zoude zijn met die beginselen. De heer D. v. T heeft ook gezegd: Maak goede reglementen van politie, *en houd er ook goed de hand aan*, dan hebt gij van die geheele Hadjie-beweging niets te vreezen!

Dat zijn wij geheel met hem eens, en wij hebben het, lang geleden, in dit blad reeds gezegd. Daarom juist blijven wij ook het besluit van 6 Julij 1859 toejuichen, als een goeden maatregel van politie, en — zoo men wil — van gezonde politiek.

H. J. L.

De Waarschuwing van „de Java-Bode."

De „Java-Bode" is *verontwaardigd.*
Verontwaardigd over een paar *telegrammen.*
Telegrammen, naar Nederland gezonden.
Bij aankomst der mail van 8 Oktober.
Bij aankomst der mail van 23 Oktober.
Hij *waarschuwt* tegen *overdrijving.*
Hij keurt *overdrijving* af.
Geringschatting ook.
Wat wil hij dan?
Hij wil *waarheid.*
De geheele waarheid.
Niets meer.
Niets minder.
Dat is zijne *leus.*
Hij *veracht* den *overdrijver.*
Gelijk den *leugenaar.*
Hij denkt aan *zeer onedele* bedoelingen.
Hij verheugt zich over een verschenen manifest van den Bataviaschen Handelstand.
Twee malen is Nederland *gemystificeerd.*
Éénmaal door een berigt, dat de Gouverneur-Generaal ziek was.
Nog eenmaal, dat de Europeanen hier zich wapenden tegen vermoedelijken opstand.
Den laatsten keer wel het meest.
Wie is de *onverlaat*, die dat heeft gedaan?
Zoo vraagt de *Java-Bode.*
Wij zijn er niet *zeker* van.
Wij kunnen het *gissen.*

De dagbladen in Nederland hebben korrespondenten te Triëst.
Die korrespondenten ontvangen de dagbladen van Java.
Zij zien wat er in staat.
Wat *vlugtig* zonder twijfel.
Zij nemen het merkwaardigste er uit.
Zij telegraferen het naar Nederland.
En wat hebben ze *vermoedelijk* overgeseind?
O horreur!
Het Bataviaasch Handelsblad van 8 Oktober kwam te Triëst aan.
Daar stond in, dat volgens een te Batavia *algemeen verspreid gerucht*, de Gouverneur-Generaal ziek was, en verlangde vervangen te worden.
Dat gerucht WAS HIER *algemeen verspreid.*
De Regering had het Mailoverzigt in handen, 16 *uren vóór* het vertrek der mail.
Zij *kon* het tegenspreken.
Zij *heeft het niet* gedaan.
Het was ook niet noodig.
De Gouverneur-Generaal *de Eerens* is op Java overleden.
De Gouverneur-Generaal *Merkus* ook.
Dat veranderde hoegenaamd niets in den gang der zaken.
Het Regeringsreglement heeft er in voorzien.
Le roi est mort, vive le roi!
Het berigt van de *ziekte* van den Gouverneur-Generaal heeft in Nederland *geen schrik* verspreid.
Het heeft de fondsen niet doen dalen.
De *Java-Bode* verlangt *waarheid.*
Hij verkondige dan geene *onwaarheid.*
De mail van 23 Oktober kwam in Europa aan.
Dat maal had de *Java-Bode* iets *merkwaardigs.*
Het was een *pasarpraatje.*
Het was een *gerucht*, dat men te Batavia *opstand* wilde maken.
Maar het stond in den *Java-Bode!*
Dat zal de korrespondent overgeseind hebben.
En toen *zijn* de fondsen gedaald.
Maar waar zijn dan de *onedele* bedoelingen?
Waar is de *speculatie* op daling der fondsen?
Wie speculeert op Java op de „*baisse*"?
Kolossale nonsense!!
Laat er ons geene doekjes om winden.
Laat ons zeggen: *mea culpa!*
Dat is waarheid.
Dat is beter dan hoogdravende, niets beduidende woorden.
En wat zal nu het gevolg zijn?
Men zal weder van Triëst naar Nederland telegraferen.
In Nederland zal men er geen geloof aan hechten.
Men zal de mail afwachten.
Men zal dan de ware toedragt der zaken zien.
En dan is het uit.
Overdrijving straft zich zelve.
Waarschuwingen daartegen helpen niets.
Zij zijn ook niet noodig.
Zij zullen de speculanten niet ontmoeligen.
Zij zullen den zwendel niet doen ophouden.
En wat doet het af, of een aantal beursspeculanten bankroet gaan?
Beursspeculanten zijn *champignons.*
Zij komen bij nacht op.
Beursspel is *oneerlijk.*
Onredelijk.
Onzedelijk.
Handel en nijverheid benadeelende.
Weg met de speculanten op *winst*, waardoor altijd anderen *moeten verliezen!*
Leve de eerlijke handel!
Leven de nijverheid en landbouw!

Is dat nu niet *hoogdravend* genoeg?
Is het geen *loutere nonsense!*
Maar is het niet evenveel waard, als de *waarschuwing* van den *Java-Bode!*

Einde! H. J. L.

Merkwaardig.

Na aankomst der Mail van den 8 Oktober in Nederland deelde de Oude Rott. Courant (het orgaan van den minister van koloniën) mede, dat de redakteur van het Batav. Handelsblad werd vervolgd wegens het schrijven van 2 artikelen.

Toen de Mail op den 8 Oktober 1859 van Batavia vertrok, was tegen dien redakteur *nog geene vervolging ingesteld.*

Men beweerde echter algemeen, dat na aankomst van het Mail-overzigt van 7 Junij door den minister van koloniën was *aangedrongen* op vervolging van den Redakteur van het B. H.

Die brief zoude met de Mail van 8 Augustus, dus den 21 *September*, hier aangekomen zijn.

Dat toen de procureur-generaal in overleg was getreden met den officier van justitie, *wat men wel zou kunnen vervolgen.*

Dat daarna het parket 2 artikelen gekozen en bij de Regering *had aangevraagd*, of er ook geene politieke bedenkingen tegen het vervolgen dezer 2 artikelen bestonden.

En dat de Regering had geantwoord: *hoegenaamd geene.* De tijd zal leeren, wat hiervan waar is.

Wij hebben er geen geloof aan mogen hechten, omdat die handelwijze eene *pressie* zoude daarstellen van Regeringswege op de justitie, en dus eene *schending* van art. 11 van het regeringsreglement: „Alle tusschenkomst van de Regering in zaken van justitie, niet bij dit reglement toegestaan, is verboden."

Volgens art. 84 van dat reglement is het verlof der Regering noodig tot het instellen van vervolgingen tot straf tegen *Inlandsche vorsten en hoofden.*

De redakteur van het B. H. behoort niet tot die kategorie.

Indien het parket dus de goedkeuring van de Regering had verzocht, alvorens haren, uit de wet voortspruitenden, pligt te vervullen, dan ware eene dubbele wetschennis gepleegd.

Wij hebben daarom aan dat gerucht geen geloof gehecht.

De mededeeling der Oude R. C. omtrent eene vervolging, *die nog niet was ingesteld*, is echter merkwaardig en geeft stof tot nadenken.

Dat een *verkeerd* artikel is opgegeven, maakt de zaak nog merkwaardiger. Wanneer men toch vervolgen *moest*, dan kwam het er niet op aan, *wat* men vervolgde.

Het merkwaardigste is echter, dat *niemand* in Nederland er aan gedacht heeft, dat een *verkeerd* artikel was opgegeven.

De onschuldigste oplossing van dat raadsel zal wel zijn, dat *niemand* in het artikel „*Ambtenaren op wachtgeld*" iets strafbaars kon ontdekken. H. J. L.

Batavia.

Op het oogenblik is het geld te Batavia zeer schaarsch. *First rate* papier is niet te escompteren.

Sommigen, met den stand van zaken onbekend,

schrijven dit toe aan de *buitengewone opeisching* van kapitaal, in Europa te huis behoorende.

Wij kunnen op de meest stellige wijze verzekeren, dat die bewering *onjuist* is. De oorzaak is alleen gelegen in de staathuishoudkunde sui generis, die op Ned.-Indië wordt toegepast. In ons volgend nummer komen wij op die zaak terug,

---

De *Handelsvereeniging* te Batavia geeft in eene circulaire aan den handelsstand in Nederland te kennen, dat zij voortaan met elke mail een kort berigt over den toestand van Nederlandsch-Indie naar Triest zal zenden, ten einde van daar naar Nederland te worden overgeseind, en het verspreiden van onware berigten te voorkomen.

Wij vinden dien maatregel volkomen doelmatig, en bij het groote belang der regering in deze zaak, zoude het niet minder doelmatig zijn, dat ook *zij* telkens een eenigzins uitvoerig telegram naar Triest zonde, om van daar overgeseind en *dadelijk* in de Staats Courant te worden geplaatst. De dagbladen bezitten daarvoor geene fondsen.

De Regering geeft weder wissels af *a pari.*

Wij kunnen onzen lezers uit zeer goede bron mededeelen, dat de naar Japan bestemde Pruissische expeditie ook onzen archipel zal aandoen.

Er is hier officieel berigt gekomen, dat den 29sten dezer eene expeditie uit Banjermasing naar de plaats van het „ongeval" zoude vertrekken. Ook Z. M.'s stoomschip *Admiraal van Kinsbergen* heeft van Bonie derwaarts den steven gewend.

In eene der laatste zittingen van November had de minister van koloniën de onverklaarbare onvoorzigtigheid een' schijn van verwijt wegens nepotisme tegen den heer Duymaer van Twist te rigten, alsof deze gunsten zoude hebben uitgedeeld, toen hij een twintigtal jongelingen, die aan een daartoe vereischt examen hadden voldaan, tot kontroleurs der 3de klasse had benoemd. De gewezen landvoogd stond verontwaardigd op en zeide: „Ik durf *in waarheid* verklaren, dat ik gedurende de vijf jaren, die ik in Indië doorbragt, *geene enkele betrekking* heb begeven uit gunst jegens dezen of genen."

Ten vervolge op het voorkomende in ons nummer van den 18den Januarij jl., kunnen wij thans melden, dat de gouvernements schroef-schoener de Draak beschikbaar is gesteld tot het repareren van den telegraaph-kabel tusschen Batavia en Singapoer. De poging, daartoe met het particuliere stoomschip *Padang* gedaan, is vruchteloos geweest. De metingen toonden, dat de kabel op 20 mijlen van Batavia gebroken of naderbij zwaar beschadigd moet zijn, waarna hij op dien afstand afgesneden werd om door meting van die plaats uit de fout benaderd te vinden. Werkelijk bleek het, dat er eene fout nabij Batavia is, maar tevens, dat de kabel ook naar de zijde van Muntok en wel op 148 mijlen of 178 van Batavia gebroken is.

— Eenige te Samarang en Djokjokarta in garnizoen liggende Europesche vreemde militairen hebben onbestemde en onvolkomene plannen tot desertie en muiterij gevormd, welke evenwel bij tijds zijn ontdekt en verijdeld. Zeven der belhamels te Samarang zijn zonder verzet in arrest genomen.

De generaal-majoor, kommandant der 2de militaire afdeeling heeft zich voorts naar Djokjokarta begeven, om aldaar persoonlijk een plaatselijk onderzoek in te stellen, ten gevolge waarvan dertien der hoofdleiders, waaronder ook hun chef, mede in arrest genomen en naar Samarang getransporteerd zijn.

De noodige maatregelen zijn genomen om herhalingen van dezen aard te voorkomen.

Palembang. Gedurende de maand December jl. waren handel en scheepvaart ter hoofdplaats vrij levendig. Uit de binnenlanden werden o. a. aangebragt:

7,393 pikol rijst, 1,088 pikol padi, 7,567 pikol kapas, 297 pikol getah karet, 43 pikol getah pertja en 109 thails stofgoud.

Het debiet aan zout bedroeg 70 koijang 1½ pikol, terwijl aan tolregten ontvangen werden *f* 21,427,42½.

De gezondheidstoestand was over het algemeen voldoende.

De berigten omtrent het in de Beneden Divisien te veld staande padigewas luiden over het algemeen zeer gunstig. Het is gebleken, dat de New-Orleans katoensoorten in deze residentie de beste resultaten opleveren.

De stand der rivieren was in de beneden-divisien zeer hoog, zoodat zij daar herhaaldelijk buiten hare oevers zijn getreden en eenige doeson's hebben overstroomd.

De gunstige wending, die de zaken in de Lematang Oeloe (boven divisien), vooral in de laatste dagen van December hebben genomen, moet hoofdzakelijk worden toegeschreven aan het sneuvelen van den pangeran Tandjong Sirih, waardoor de opstandelingen hunnen moedigen en energieken aanvoerder hebben verloren. Ook in de Kikim ging de stand van zaken met groote schreden vooruit. Bijna dagelijks kwamen verschillende personen, die zich in de bosschen hadden schuil gehouden, bij den civielen gezaghebber te Boenga-mas om zich te onderwerpen, vooral op het voorbeeld van zekeren Messawal van Moeara Tjawang, een der voornaamste hoofden van het verzet in die streken. Het liet zich aanzien, dat ook daar de bevolking binnen kort tot rust en orde zal zijn teruggekeerd.

In de laatste dagen van December hebben ten gevolge van onderlinge twisten en onmin, welke van vroeger dagteekenen, eenige wanordelijkheden in de Ampat Lawang plaats gevonden, zooals brandstichting en roof. De openbare rust bleef echter ongestoord.

Ten vervolge op het voorkomende in ons nummer van 11 Januarij jl. betreffende den aanval van eene troep Goemaiers op de doeson Pager Kaia en het uitrukken van een detachement militairen tegen deze stroopers, kunnen wij thans melden, dat bedoeld detachement eene excursie in de Soengi Kroh heeft gemaakt en daarbij ook de doeson Pager Kaia heeft bezocht, zonder evenwel iets van de roovende bende te bespeuren, die waarschijnlijk reeds naar de Goemai-landen was teruggekeerd.

In de overige streken dezer residentie, was tot den 20sten Januarij niets bijzonders voorgevallen.

Boni. Per telegraaf, via Soerabaija, zijn berigten ontvangen, loopende tot den 5den Januarij jl.

De stand van zaken is allergunstigst. Gevechten hebben er niet meer plaats gehad. Z. M. stoomschip *Admiraal van Kinsbergen* is de Tjenrana-rivier opgestoomd tot Pompanoea.

De blokkade is bij publicatie opgeheven en de troepen keeren terug, zoodra het weder zulks zal toelaten. De generaal van Swieten is welvarende en de gezondheidstoestand der troepen voldoende. In het geheel waren er 43 dooden en 135 zieken. De beide gewonde officieren, de 1ste luitenants A. J. Roijen en Koenen zijn te Soerabaija aangekomen. Datoe Mario is in onderwerping.

De koningin van Boni houdt zich te Sawito op en zal hare rijks-sieraden uitleveren. Deze zullen door Aroe Oedjoeng, naar den generaal overgebragt worden, en waren reeds den 5den jl. te Pompanoea op Bonisch grondgebied gebragt, zoodat aan de overgave geen twijfel meer bestond. Aroe Patimpi heeft zich te Sindjai onderworpen. Het rijk Wadjoe heeft den broeder des Konings van Sidenring tot vorst gekozen.

(Jav. Court.)

Pasoeroean, 25 Januarij. Den 22sten dezer, is in de kampong Pedjagalan, alhier, eene inlandsche vrouw door eene vergiftige slang (Oelerlempe) gebeten, terwijl zij zich onledig hield met geverwde kains aan den rivierkant te wasschen, met het ongelukkig gevolg, dat zij den volgenden dag is overleden.

Wij vernemen met genoegen dat de stoomboot *Kraton* die door den Chinees Kho Tian Hok te Sourabaija gehuurd is, sedert den 17den dezer, geregeld twee maal 'sweeks vice versa tusschen Pasoeroean ne Sourabaija vaart.

De dagen van aankomst zijn bepaald op Dingsdag en Vrijdag en van vertrek Woensdag en Zaturdag.

De Agent alhier is de chinees Tan Tjaij Hien.

(Pas. N. en Adv.-Blad.)

— Wij zijn in de gelegenheid gesteld onderstaande proclamatie van den bevelvoerenden generaal der Bonische expeditie onzen lezers medetedeelen.

De luitenant generaal, kommandant van de Nederlandsche Zee en Landmagt opererende tegen het rijk van Boni (eiland Celebes.)

In aanmerking genomen hebbende, dat het rijk van Boni door de wapenen overwonnen is, en de hoofden en het volk zich aan het Nederlandsche gouvernement hebben onderworpen.

Dat derhalve niet langer behoeft te worden gehandhaafd de blokkade van deszelfs kusten, afgekondigd op den 10 Februarij 1859.

Verklaart de Blokkade van de kusten van Boni voor opgeheven en den handel in de golf van Boni voor ieder weder vrij en onbelet.

Gegeven in het Hoofdkwartier te Palakka (rijk van Boni) op den 1 Januarij 1860.

De Luitenant Generaal voornoemd,
(*w. g.*) VAN SWIETEN.

(Oostpost.)

Brieven uit Nederland.

(Vervolg en Slot.)

Heden komt de Eerste Kamer bijeen om de begrooting en de spoorwegen te behandelen. In de volgende week gaat de Tweede Kamer uiteen voor het winterreces, zoover niets bijzonders in dien tijd gebeurt. In dien tijd zullen ook twee nieuwe verkiezingen plaats hebben, namelijk te Amsterdam, waar de overleden heer Harmen Stolte moet vervangen worden en te Dordrecht, waar de heer Sander, die tot lid van het provinciaal geregtshof in Zuid-Holland is gekozen, zich aan eene herkiezing moet onderwerpen. Ter vervanging van den heer Stolte worden eenige namen genoemd van Indische oud-gasten, want het schijnt dat men daar een konservatief Indie-man wil benoemen. Er is nog niemand tot kandidaat gesteld, maar men verzekert mij van eene zijde, die tamelijk goed onderrigt kan zijn, dat men daar mompelt over den heer Poolman, oud-president der N. H. M., den heer P. van Rees, oud-resident van Batavia en den oud-minister G. L. Baud, ook een neef van wijlen J. C. Mijnheer Bake zou ook wel lid van de Tweede Kamer willen worden, maar hij wordt eerst in de laatste plaats genoemd en zijne kans schijnt niet in het minst ernstig te zijn. Er is nog niets bepaald, en ik deel deze namen dan ook voor beter mede. Misschien komt er een uit de doos, dien men het minst had verwacht.

Nauwelijks was de mail vertrokken, of wij hebben vernomen, dat met den heer Cores de Vries een nieuw kontrakt was aangegaan, en dat, terwijl men het licht der publiciteit over Indie wil uitdooven, het gazlicht te Batavia door eene fabriek van den bekenden industrieel Enthoven & Co. zal worden ontstoken. Dáár, waar het licht door den uitvindingsgeest van onzen tijd moet worden ontstoken, zal men, naar velen meenen, ook wel het licht van de wetenschap en van de beschaving moeten laten schijnen, en daarop te vergeefs een domper van mat glas willen plaatsen.

Het heeft nog al algemeen de aandacht getrokken, dat het *Bataviaasch Handelsblad* vervolgd wordt wegens twee artikelen, zoo als het orgaan van den heer Rochussen, de (oude) *Rotterdamsche Courant*, ons heeft medegedeeld, nl. *De zedeloosheid der Ambtenaren in Nederlandsch Indie* en *Brievenposterij*. Men beschouwt die artikeltjes als onschuldig, en men kan het alleen als eene verdubbeling van officieelen ijver aanmerken, dat daartegen een drukpersproces wordt ingesteld.

Genoeg van de politiek. *Parlons d'autre chose*

Op letterkundig gebied vertoont zich eenige beweging. De redaktie van den *Konst- en Letterbode* en die van den *Tijdstroom*, hebben hare betrekking met 1 Januarij nedergelegd, en hebben zich gezamenlijk verbonden om te werken aan den spektator van den ouden heer Smits (Lindo), die eene aanmerkelijke uitbreiding zal verkrijgen, en een belangrijk letterkundig maandwerk belooft te worden. De *Tijdstroom* wordt alleen voortgezet door een der oude redakteuren, den heer J. W. Rietstap, stenograaf bij de kamers, die zich niet op politiek terrein wil begeven, terwijl de heer Loosjes te Haarlem eene nieuwe redaktie voor den *Konst- en Letterbode* opschommelt.

Het *Zondagsblad*, waarvan de redaktie in dit jaar toevertrouwd was aan den bekenden Iz. J. Lion, schijnt in de reaktionaire rigting geen opgang gemaakt te hebben, want de uitgever heeft het blad verkocht aan den heer Kruseman, boekhandelaar te Haarlem. Met 1 Januarij zal die courant, naar ik verneem, eene andere rigting aannemen, en naar ik hoor, zich voornamelijk op het gebied van bellettrie bewegen.

In de muzijkwereld zet het Italiaansche opéra-gezelschap zijne voorstellingen voort. Ernani, Lucrèce, Lucie, zijn met het grootste succes te Amsterdam, Rotterdam en 's Hage opgevoerd. Gisteren avond is in den Franschen schouwburg *le pardon de Ploërmel*, de nieuwe opéra van Meyerbeer, ten tooneele gevoerd. Ik werd belet die voorstelling bij te wonen, maar men verzekert mij, dat de muziek den grooten meester waard en de uitvoering zoo onwaardig was, als men van den prul'eboël op het Fransche tooneel kon verwachten.

's Hage, 9 December 1859.

PS. De diskussien werden heden in de Tweede Kamer gevoerd over het budget van oorlog. De heeren Thorbecke, v. d. Linden en Duymaer van Twist verlangden leger-organisatie bij de wet, terwijl de heeren Delprat en Storm van 's Gravesande, zoo als gewoonlijk, de begrooting verdedigden. De heer Bosscha, als president van den ministerraad, daartoe door den heer Elout uitgenoodigd, verklaarde namens het kabinet, dat deze minister de verantwoordelijkheid van de leiding der zaken zonder eene wettelijke regeling wenschte op zich te nemen.

De Eerste Kamer is heden bijeen gekomen. Er zijn 67 adressen vóór, 17 tegen de spoorwegwet ingekomen.

Nederland.

— De natuurk. afdeeling der kon. academie van wetenschappen hield den 26sten November eene gewone vergadering. Zij werd door 21 leden bijgewoond.

De secretaris gaf namens de commissie een verslag omtrent de leef- en voedingswijze van den paalworm. Deze waarnemingen waren uit het handschrift van den heer Kater, te Nieuwendam, getrokken en werden opgehelderd door eenige teekeningen, die den worm in zijn geheel en onderdeelen voorstellen; het onderzoek leidde tevens tot de opmerking, dat gecreosoteerd hout in den zomer moet worden aangebragt en dat de grootste vernielingen in de maanden Julij en Augustus geschieden, ook dat jong hout het spoedigst wordt aangedaan. De heer Kater is ook van oordeel, dat de wormen in het hout groeijen en het is ook gebleken, dat zij in geen geval hooger komen dan tot de lijn die door het water bespoeld wordt; zeewater is de eerste levensbehoefte der wormen, terwijl zoetwater hunnen dood veroorzaakt. Palen, die het meest met zeepokken bezet zijn, worden het minst door den worm bezocht. Hieruit ontstond eene woordenwisseling tusschen de HH. van Breda en Schröder van der Kolk.

De heer von Baumhauer gaf namens de commissie de resultaten en mededeelingen der analysen van het zeewater op de plaatsen waar de proefnemingen over de verwoestingen van den paalworm zijn genomen. Dit onderzoek geschiedde door de commissie in de zomers van de jaren 1858 en 1859.

— Dezer dagen werd te Amsterdam, in de expositie-localen der Vereeniging voor Volksvlijt, de tentoonstelling van gazlicht, gazovens en andere voorwerpen geopend. Gelijk bij de vorige tentoonstelling van voorwerpen van nijverheid door deze Vereeniging gehouden, het geval was, heeft zij dit eigenaardige, dat men de productie van haren aanvang tot in hare verwijderdste toepassing kan gadeslaan, waardoor de tentoonstelling vooral in praktisch nut boven zeer vele andere uitmunt. Dat de industrielen, zoo te Amsterdam als in andere deelen des lands, de oedoeling des ontwerpers, den heer S. Sarphati, hebben begrepen, blijkt uit de ruime inzending van fraaije voorwerpen tot deze soorten behoorende. De gazkagchels, fornuizen, enz., lichtkroonen, enz., ingezonden door de Hollandsche gazfabriek onder directie der heeren C. de Bruyn en Zonen te Amsterdam, de fraaije ornamenten en andere dergelijke voorwerpen van de heeren Kloosterhuis, Koning en Punt te Amsterdam, J. Bruyn te Utrecht, de complete toestel tot het stoken van gaz, ingezonden door de heeren de Waal & Co. uit Utrecht en een volledig stel van gazbranders, van welke, door onderlinge vergelijking, de betrekkelijke waarde zeer gemakkelijk kan worden beoordeeld, trokken vooral de aandacht der vele bezoekers, welke de opening der tentoonstelling bijwoonden.

— De Leydsche afdeel. der *Nederlandsche maatschappij ter bevordering van nijverheid* hield den 23sten Dec. eene openbare vergadering, waarin aan de heeren Noortveen & Co. aldaar, eene medaille werd uitgereikt voor de in hunne fabriek bereide, uitmuntende groene, arsenikvrije verwstof, door de maatschappij bekroond. Ook in het voorgaande jaar viel aan deze heeren de eer eener bekrooning ten deel.

De voorzitter van het departement, de hooggeleerde heer A. H. van der Boon Mesch, sprak bij deze gelegenheid over het aluminium als een bewijs van hetgeen de wetenschap, met de nijverheid verbonden, thans vermag; de hoogleeraar lichtte het gesprokene toe door proeven, alsmede door het toonen van staven aluminium van verschillende alliages van dit metaal, waaronder éene, die in hardheid het gegoten staal nadert, en verder van een groot aantal aluminium-verbindingen en fraaije voorwerpen uit dit nieuwe metaal vervaardigd.

Engeland.

Dezer dagen hebben een aantal reeders, scheepsbouwmeesters en andere belanghebbenden bij de scheepvaart, in de London Tavern eene meeting gehouden om te beraadslagen over de middelen, die strekken kunnen om de scheepvaart op te heffen uit den staat van verval, waarin zij thans verkeert. Nadat de discussien een tijdlang geduurd hadden, is eene resolutie aangenomen, waarbij allen in het vereenigde koningrijk, die belang bij de scheepvaart hebben, uitgenoodigd worden, middelen in het werk te stellen tot het indienen van petitien bij het parlement, waarin aangedrongen wordt om van wege de wetgevende magt een onderzoek in te stellen naar de oorzaken van den tegenwoordigen staat van verval der scheepvaart en tot aanwending der middelen, strekkende om haar den vorigen bloei te hergeven. In die resolutie wordt tevens gezegd, dat men zich in de petitien zal hebben te onthouden van denkbeelden uit te drukken nopens het wenschelijke van die middelen, wier nut betwistbaar is.

— Op eene meeting der liberalen van Bath, heeft de heer Roebuck het woord gevoerd; hij sprak ter gunste eener volledige parlements hervorming, namelijk van eene uitbreiding van het kiesregt tot de arbeidende klassen, doch voorspelde tevens, dat de volgende zitting van het parlement geenen hervormings maatregel zoude opleveren, daar de tegenstanders dier hervorming gebruik zouden maken van den ongeregelden stand van zaken in het buitenland en den tijd met het bespreken van buitenlandsche kwestien zouden zoek maken." De algemeene onrust in Europa, zeide de heer Roebuck verder, had niemand anders dan de despoot van Frankrijk veroorzaakt." Vervolgens kwam hij tot de kwestie van het congres en zeide: „Ik wenschte tot Engeland's bestuurders te zeggen: Mengt u niet in de politiek van het vasteland. Het moge in de kraam van zekere heeren te pas komen, op een congres der groote mogendheden als groote mannen te verschijnen, doch voor Engeland past dit niet. Engeland behoorde, zoo het op het congres verscheen, te verklaren: „Wij zijn bereid voor de beginselen, welke wij hier zullen vertegenwoordigen, te strijden." Wanneer wij hiertoe niet bereid zijn, — en ik geloof niet, dat wij het zijn, — dan hebben wij op een congres niets te doen. Welnu, gesteld wij waren bereid voor onze denkbeelden te strijden? Hebben wij dit niet reeds vroeger gedaan? En wat hebben wij daardoor verkregen? Niets dan ondank. De hertog van Wellington bevond zich eens in den toestand geplaatst om van Frankrijk naar het door hem bevrijde Spanje terug te trekken, doch hij kon het plan niet ten uitvoer brengen, want de Spanjaarden zouden allen tegen hem zijn opgestaan. Dit was de dank der Spanjaarden. De oudere Bourbons intrigueerden voortdurend tegen ons. De jongere Bourbons vonden na 1848 een gastvrij onthaal bij ons. En op welke wijze dankten zij er ons voor? Een dezer doorluchtige bannelingen nam onze Zuidelijke kust op, toonde het beste punt voor een aanval aan, en zond dit plan aan de Fransche regering met de woorden dat hij, hoewel een banneling in Engeland, toch een zoon van Frankrijk was en gaarne in de gelederen van hen zoude treden, die Fransche beginselen over het Kanaal zouden voeren. Dit werd mij door een thans overleden persoon gezegd, wiens naam ik het niet goed acht te noemen, die mij verhaalde, dat hij den brief een jaar geleden gezien had. Hij merkte op, dat omstandigheden tusschenbeiden kwamen, waardoor het bespreken dezer zaak alstoen onstaatkundig zoude geweest zijn. Ik heb er tot dit oogenblik dan ook nooit van gewaagd. En om zulk een dank in te oogsten, zouden wij nogmaals goed en bloed wagen? Montalembert wenscht welligt den paus door Engelsche bajonnetten op zijn troon gehandhaafd te zien; andere vrienden van Italie wenschen, omdat de drie hertogen door Engelsche bajonnetten uit Italie zullen verdreven worden. Daarom zeg ik tot mijne landgenooten: blijft op uw eiland en mengt u niet in Europesche twisten. Verlangt gij vrienden, dan hebt gij uwe groote kolonien, die gij in de wereld gegrondvest hebt. En spreekt men van een vijandelijken inval — het vreemde leger dat zijn voet op Engelschen bodem zet, zal dien niet meer verlaten!"

Naar aanleiding van deze redevoering heeft de prins de Joinville een brief aan den *Times* gerigt, waarin hij zegt, dat de heer Roebuck met een lid van den jongeren tak der Bourbons wel geen ander dan hem (den prins de Joinville) kan hebben bedoeld. De prins werpt de tegen hem ingebragte beschuldigingen verre van zich af en voegt er bij dat, hoewel hij zich steeds als een zoon van Frankrijk blijft beschouwen, hij toch ongaarne de beginselen, volgens welke Frankrijk thans geregeerd wordt, over het Kanaal gevoerd zoude zien.

— Sir John Bowring heeft den 24 Nov. in de *Society of Arts* eene voorlezing over China gehouden, terwijl de bekende reiziger, de heer Oliphant, maandag te Glasgow eene redevoering over Japan heeft voortgedragen. Eerstgenoemde kwam terug op de meermalen gehoorde bewering van de betrekkelijke onschadelijkheid van den opium. In China zelf werd meer opium gecultiveerd dan uit Indie daar werd ingevoerd. Te Hongkong had de opium bij lange na zooveel onheil niet gesticht als het gebruik van sterke dranken; sir John Bowring had overigens geen enkelen Chineschen ambtenaar gesproken, die zich over het gebruik van den opium beklaagd heeft. — De heer Oliphant, die als secretaris van de Britsche ambassade de expeditie naar Japan heeft medegemaakt, was in het geheel slechts 14 dagen te Jeddo geweest en had derhalve slechts oppervlakkige indrukken van Japan ontvangen. Hij meende nogtans te kunnen verzekeren, dat men uit de vriendschappelijke ontvangst der Europische gezantschappen aldaar, niet de gevolgtrekking moest maken, dat de Japansche regering voornemens was, haar stelsel van uitsluiting te laten varen. Daartegen verzetten zich de vooroordeelen van de bevolking, en Japan zonde welligt met der tijd uit vrees voor de Europeanen geopend worden, maar bezwaarlijk goedschiks. Veel schuld daaraan hadden de Hollanders, die zich sedert 200 jaren in Japan eene vernederende behandeling lieten welgevallen (1). Daardoor waren de Europeanen in discrediet gekomen, en wanneer men daaraan een einde wil maken, dan moet men aan de massa der bevolking de tanden laten zien, hoewel men zich jegens de autoriteiten vriendschappelijk kan gedragen. De Japansche regering had te allen tijde het handelsverkeer beperkt, aan banden gelegd. Iets dergelijks kan Engeland niet dulden, indien men wil, dat de handelsbetrekkingen solide en winstgevend zullen zijn. Overigens moeten eerst zekere markten in het leven geroepen worden, bij voorbeeld voor suiker, welk artikel in Japan niet gecultiveerd wordt, want met opzigt tot zekere invoer artikelen, vooral levensmiddelen, zouden de Engelschen de Chinezen nimmer kunnen verdringen. Als de voornaamste uitvoer-artikelen noemde de heer Oliphant; olie, was, koper en steenkolen, welke beide laatste artikelen voorloopig echter regerings-monopoliën zijn. Aan voortreffelijke havens is overigens op de kust geen gebrek.

(1) De spreker verzweeg echter, dat de Nederlanders sedert jaren op de opening van Japan hebben aangedrongen en hunne pogingen eindelijk gelukt zijn.
(*De Red. N. R. C.*)

Frankrijk.

Den 25 Nov. is de zaak van de brochure des heeren Emile de Girardin *Napoleon III et l'Europe*, voor den regter van instructie behandeld. De uitslag is geweest, dat de regter heeft verklaard, dat er geen grond tot regtsvervolging aanwezig was. Bereids zijn de in beslag genomen exemplaren der brochure teruggegeven.

— Er worden thans twee drijvende geblindeerde batterijen, elk van zeven stukken, in gereedheid gebragt, om dienst te doen in den oorlog tegen China.

— Op last van den keizer zijn aan de schepen, bestemd voor de expeditie naar China, nog twee fregatten en drie groote transportschepen toegevoegd, ten einde zooveel mogelijk te zorgen, dat de manschappen over een genoegzaam aantal vaartuigen kunnen verdeeld worden, ter voorkoming van alle gevaar, hetwelk voor de gezondheid der troepen aan boord uit gebrek aan ruimte kan ontstaan. Intusschen wordt het er over het algemeen voor gehouden, dat het beter zou geweest zijn, de expeditie de route over Suez te doen nemen, zoowel om den korteren weg als wegens de kosten.

— Dezer dagen zijn te Lyon een groot aantal kanonnen met gegroefde loopen aangekomen. Deze stukken zullen van daar naar Marseille verzonden worden, ten einde naar China te worden ingescheept, en dienst te doen in den oorlog tegen het Hemelsche rijk.

— Ter beurze van Parijs liep dezer dagen het gerucht, dat een Marokkaansch fort door het Fransche eskader gebombardeerd was en op dat bombardement geantwoord had. Men leidde onmiddelijk daaruit de mogelijkheid van een vredebreuk met Marokko af, hetgeen eene nieuwe oorzaak van oneenigheid met Engeland zou kunnen worden. De geheele zaak is echter daarop neergekomen, dat het bedoelde Marokkaansche fort op een Fransch oorlogschip vuur gegeven en dat dit daarop het fort gebombardeerd heeft. Dit geschied zijnde, is het Fransche schip naar Algesiras teruggekeerd en de kapitein heeft van de zaak rapport gedaan aan den admiraal, die onmiddelijk de Marokkaansche autoriteiten te Tanger het geval in zijn ware licht medegedeeld, met de bijvoeging dat, naar zijn inzien, hierdoor geen verandering gebragt werd in de verhouding tusschen de beide rijken.

— De *Moniteur de la Flotte* bevestigt, dat het Fransche eskader de forten beschoten heeft, die aan den mond der rivier, welke naar Tetuan leidt, geplaatst zijn, omdat de Marokkanen op het Fransche oorlogsschip *Saint Louis* geschoten hadden, niettegenstaande de vlag duidelijk de nationaliteit van dien bodem aantoonde. Het blad voegt er bij, dat dit een geïsoleerd feit is, dat geen beletsel zal zijn voor de voortdurende goede verstandhouding tusschen Frankrijk en Marokko.

Duitschland.

In de laatste aflevering der *Preuss. Jahrbücher* vindt men een nader vertoog omtrent den aanvang van den Italiaanschen oorlog. Men leest daarin o. a. het volgende: „Sedert het eerste oogenblik, dat de krijg niet meer te ontwijken was, heeft Oostenrijks politiek eene wending genomen, ten gevolge waarvan deze mogendheid niet meer bepaaldelijk kon beschouwd worden als de aangevallen partij, die zich eenvoudig ten doel stelt, zich in haar, te regt of ten onregte verkregen, bezit te handhaven. Oostenrijk werd de aanvallende partij en dat niet alleen in den vorm, maar ook in het wezen en doel der zaak. Wanneer nu de algemeene betrekkingen der Europesche staten onveranderd bleven, zoo redeneerde men, dan moest men na eenige jaren een nieuwen aanval verwachten, en zelfs tijdens den inmiddels onzekeren vrede zou dan naar alle waarschijnlijkheid nog eene zekere *Kriegsbereitschaft*, die de financieele middelen des lands verre te boven ging, noodzakelijk zijn. Hier was dus geen uitweg; men moest wel tot een aanval overgaan. Ten einde het stelsel, van hetwelk de Oostenrijksche regering niet wilde afgaan, — omdat zij daarin het heil der wereld, of liever van *hare* wereld zag, — in haar eigen land met zekerheid te handhaven, moest het tot een in Europa heerschend stelsel gemaakt worden. Het beginsel, dat zich daartegen aankantte, moest overal omvergeworpen en onderdrukt worden en daarop, daarop vooral werd het toegelegd. Daardoor verkregen Oostenrijks plannen en inzigten zulk een grootsch aanzien, door hetwelk de de Zuid-Duitsche opgewondenheid nog vermeerderd werd. De zaak, waar het eigenlijk op neder kwam, was: Duitschland en Pruissen in den oorlog te wikkelen, het oorlogstooneel naar den Rijn over te brengen, met eene sterke overmagt in Frankrijk te vallen, de Napoleontische heerschappij omver te werpen en te verdrijven en Hendrik V met zijne clericale omgeving op den troon zijner vaderen te plaatsen. Toen de graaf von Rechberg in Mei tot president van het ministerie was benoemd, gaf hij te Weenen ronduit te kennen, dat de val van Napoleon III, en de herstelling van Hendrik V het eigenlijk doel van den oorlog was. En toen een der daarbij aanwezige staatsmannen daarover zijne verbazing uitdrukte en het voorkomen had, alsof hij zijne ooren niet vertrouwde, voegde de minister hem nog eens toe: „Ja, dat willen wij; niets meer en niets minder." "

Oostenrijk.

De heeren Hochstetter en George Frauenfeld, naturalisten, vroeger aan boord der *Novara* bij hare reis om de wereld, zijn benoemd tot ridders van de orde der IJzeren Kroon 3de klasse.

(China Express.)

— Ten aanzien van den financiëlen toestand van Oostenrijk, verneemt men dat baron von Brück, ten einde met de bank de loopende schulden te vereffenen, op fl 140,000,000 rekent, die binnen kort in de schatkist moeten vloeijen, waaronder in de eerste plaats voorkomt 40 millioen, welke door Sardinie voor de overgenomen Lombardijsche schuld moeten worden betaald. Voorts zou de Minister met gevolmagtigden van eene groote Belgische compagnie in onderhandeling zijn, over den verkoop der staatsdomeinen, welke aan de bank voor 150 à 160 millioen hypothecair verpand zijn. De compagnie is bereid daarvoor fl 100,000,000 te betalen.

— De Oostenrijksche generaal graaf Zedlwitz, wiens gedrag bij den slag van Solferino door sommigen zeer werd afgekeurd en dien ten gevolge daarvan verzocht heeft voor een krijgsraad teregt te mogen staan, is vrijgesproken met volkomene handhaving zijner eer.

BIJVOEGSEL. BATAVIAASCH HANDELSBLAD.

Woensdag, 1 Februarij 1860. No. 9.

Spanje.

— Naar het gevoelen van sommige deskundigen, zou het uit de operatien der Spaansche expeditie-troepen blijken, dat het er in de eerste plaats op toegelegd wordt, om zich van Mequinez meester te maken; niet zoo zeer om het bezit der stad zelve, als wel om dat der keizerlijke schatkamer. Waarlijk niet kwaad bedacht! Intusschen verneemt men, dat van hunne zijde in een gevecht bij het dorp Serrallo 80 man gesneuveld en 400 man gewond zijn. Het verlies van de zijde des vijands is nog niet bekend; naar het schijnt, is het den Spanjaarden gelukt zich van de plaats meester te maken en voor hen is dat vooreerst al veel gewonnen; want Serrallo is een zeer geschikt punt, zoowel om troepen te concentreren als om van daar uit de operatien te besturen. Naar het blijkt is de generaal Echague bij die gelegenheid ligt gekwetst en hebben de Marokkanen een aanval gewaagd om de Spanjaarden uit die positie te verdrijven, maar waren zij met goed gevolg teruggeslagen. De maarschalk O'Donnell bevindt zich te Ceuta, van waar hij eenige corpsen op verkenning naar Tetuan heeft uitgezonden. De gemeenschap tusschen deze plaats en Tanger is inmiddels voor de Marokkanen afgebroken. Deze laatsten zijn thans op 4 mijlen afstands van Sierra Brillano gecampeerd.

— Volgens eene dépêche uit Madrid van 27 dezer, was de stelling van den generaal Echague door 4000 Mooren aangevallen, doch waren deze met een aanzienlijk verlies afgeslagen.

— Den 25sten dezer heeft een scherp gevecht plaats gehad tusschen de Spaansche troepen en de Mooren, waarbij laatstgenoemden aanzielijke verliezen hebben geleden. De onzen verloren 80 man aan dooden en 400 aan gewonden.

Een telegram uit Madrid van den 22sten dezer, zegt dat het slechte weder de naar Marocco bestemde expeditie volstrekt belette de zeeëngte van Gibraltar over te steken.

De Parijsche *Patrie* deelt berigten mede uit Algesiras, alwaar de Spaansche expeditie vereenigd is. Naar luid daarvan heerschte de cholera sedert eenigen tijd onder de Spaansche troepen, zoodat het Fransche eskader, hetwelk ter reede van die stad ligt, het dagelijksche verkeer met dezelve had moeten afbreken. Een gedeelte der Engelsche vloot zou binnen kort Gibraltar verlaten, en daar ter stede werd verzekerd, dat ook de Fransche linieschepen eerlang de baai van Algesiras verlaten en naar Toulon terug keeren zouden.

Verder zeggen de aangehaalde berigten, dat er op verzoek van den Roomsch-katholijken bisschop van Gibraltar, op de Fransche oorlogsschepen eene collecte gedaan was voor de Israëliten welke, ten getale van ruim drie duizend, uit Marocco geweken en nabij Gibraltar in een veldleger gehuisvest zijn.

Zweden

In Zweden is door den graaf v. Adlersparre aan den stand des adels in den rijksdag, het voorstel gedaan, om zeven nieuwe bisschoppelijke zetels, die volkomen nutteloos zijn, op te heffen en de opbrengsten te bezigen, om in den toestand der predikanten ten platten lande verbetering te brengen, wier inkomen in Zweden meestal zoo uiterst gering is, dat velen slechts met de grootste inspanning in de behoeften van hunne huisgezinnen kunnen voorzien. De staatsraad, graaf Hamilton, gaf namens de regering den wensch te kennen, dat het voorstel niet in overweging genomen zou worden; doch de meerderheid was van een ander gevoelen en beval de verzending van het voorstel naar eene commissie, ten einde het, na onderzocht te zijn, aan het gevoelen van den stand der burgers en der boeren zou worden onderworpen.

Amerika.

— Het is gebleken dat de Missouri-rivier over eene lengte van 3000 Engelsche mijlen van hare verbinding met de Mississippi af bevaarbaar is. De stoomboot *Spread Eagle* en de *Chippewa* van St. Louis hebben laatstelijk eene der belangrijkste vaarten in de westelijke rivieren gemaakt, naar dien zij de Missouri van hare monding af tot fort Benton opstevenden, welk punt op 60 mijlen afstands van het hoofdwater der Columbina, 3120 mijlen boven de monding van de Yellowstone en 700 mijlen verder ligt dan eenig punt, dat nog ooit door eene stoomboot bereikt was.

De berigten uit de Vereenigde Staten (New-York) loopen tot 25 November. Men zegt, dat de president der Unie in zijne aanstaande boodschap aan het congres op de dringende noodzakelijkheid zal wijzen, om in de zaken van Mexico tusschen beiden te komen, zullende hij magtiging vragen, om in dien geest te handelen.

— Men zegt, dat de generaal Scott aan den gouverneur Douglas het voorstel heeft gedaan tot eene voorloopige bijlegging der geschillen betreffende San Juan, welk voorstel waarschijnlijk zou worden aangenomen. Volgens dat voorstel zou het eiland, tot dat de kwestie zal zijn opgelost, neutraal gebied blijven en door geen der beide partijen uitsluitend bezet worden.

— Volgens berigten uit St. Louis (Vereenigde Staten) van 18 November, beloven de in de Carson Valley ontdekte goudmijnen die van de Fraser-rivier in opbrengst te zullen evenaren.

Poeloe Pinang.

Er heerscht nog veel ziekte. De kinderpokken hebben onder de Maleijers in het zuiden van het eiland gewoed, en vele slagtoffers geveld.

De ziekte onder het hoornvee is, na eenigen tijd te hebben opgehouden, weder hevig geworden in enkele gedeelten der provincie Wellesley.

China.

De Chinezen hebben de nieuwe havens Swatow en Taiwan (de laatste op Formosa) voor Amerikaansche schepen opengesteld, en hetzelfde voorregt tot andere vreemdelingen uitgestrekt. Het verminderde tarief voor tonnegelden zal op alle schepen worden toegepast.

Japan.

De minister der Vereenigde Staten te Jeddo heeft van de Japansche Regering de verzekering ontvangen, dat het traktaat strikt zal worden nageleefd, en dat de japansche voortbrengselen vrijelijk zullen mogen worden gekocht en zonder beperking uitgevoerd, uitgezonderd rijst, tarwe, koperen munt en ongemunt goud en zilver.

Fransch-Australië

Volgens ontvangen berigten gedragen de Fransche autoriteiten op Nieuw-Caledonië zich alles behalve vredelievend jegens de Engelsche onderdanen, of anderen die hunne kusten bezoeken.

Australië.

De goudopbrengst hield aan, volgens berigten uit Melbourne tot 23 Nov. jl. Te *Sandy Creek* was een monsterkoek van met kwikzilver vereenigd goud verkregen, wegende ruim 987 oncen.

Ingezonden Stukken.

De Heer A. van Lakerveld,

Professor in de Oostersche Bouwconstructie.

Enkele eenvoudige menschen hebben zich verbaasd over een paar benoemingen, die de twee jongste mails hebben aangebragt: die van den kontroleur Neijs tot student in de kennis der landbouwwerktuigen van de firma Enklaar en die van den architekt bij den waterstaat van Lakerveld tot leeraar in de Oostersche bouwconstructie aan de akademie te Delft. Zal het Gouvernement — heeft men gevraagd — nu ook al een magazijn voor ondergrondsploegen en paardehakken openen? Het heeft nu reeds een kleedingmagazijn: de landsdrukkerij en het militair departement verkoopen boeken in mededinging tegen de boekhandelaren; op enkele buitenbezittingen levert het Gouvernement, tegen civiele prijzen wijn en andere provisien.

Wie zoo redeneert bedenkt niet, dat alle regeringen der wereld zoo lang in officieele redevoeringen, troonredenen, enz. hebben verklaard, dat de landbouw de eerste der kunsten is, dat het tijd wordt van die overtuiging eens te doen blijken, al is het dan ook een kwaad middel, zoo het maar geld kost.

Maar waartoe dient toch de benoeming van den heer Lakerveld? vraagt men. Men wist wel, dat deze architekt te Soerabaja belast was met het gewoon onderhoud der gemewerken, maar men had nooit de gave van docent in hem ontdekt.

En wat zal hij onderwijzen? Hij moet in een half uur uitgepraat zijn. Zijn de Indische metalen, hardsteen, baksteen, verwstoffen dan zoo verschillende met die in Europa? Of zal hij cahiers vol dicteren over de bamboe-constructie? De minste mandor verstaat deze immers beter dan de kundigste ingenieur? Zal men den studenten te Delft leeren, dat de Chinezen 9 deelen zand bij 1 deel kalk mengen om goedkooper mortel te verkrijgen? Dat de Javanen hunne muren, die in heerendiensten worden opgetrokken, doen bestaan uit in de zon gedroogde steenen, met klei verbonden? Dat zij de lisch, die twee liggende balken vereenigt, immer *tusschen* twee stijlen aanbrengen? Dat zij een' afkeer hebben van Engelsch ijzer of *bessi kiaum*? Hebben tot heden de leerlingen van de heeren Pijnsing en Ter Winkel niet voldaan?

O, gij onnoozelen! Leest gij dan het Bijblad der Staatscourant en de redevoeringen van den minister van kolonien niet? Weet gij dan nog niet, dat Indie een exceptioneel land is?

— Nu ja! dat slaat op de Javanen; dit zijn — zegt men — andere menschen dan wij. Daarom spreken de ondgasten immer van eene Indische staatshuishoudkunde. Maar de onbezielde stof? Steenen, hout, ijzer, looiwit?

— Neen, ook die zijn hier anders. Indie is het omgekeerde van Nederland. Wat daar leugen is, heet hier waarheid. Wat daar onregt is, wordt hier regt geheeten. Wat daar als kunstmatig schadelijk wordt geoordeeld, wordt hier geacht eene zaak bevorderlijk te zijn. Wat daar zwaar heet, is hier ligt. Wat daar onwetenschappelijk is, is hier wetenschappelijk. En de minister heeft een bewijs van zijnen moed gegeven door overeenkomstig deze stellingen een eerste schrede te doen op den weg der toegezegde hervorming van de Delftsche akademie. Eere zij hem toegebragt, dat hij in den heer van Lakerveld een professoraal talent ontdekt heeft! Ook de direkteur der akademie, de gepensioneerde majoor Keurenaer, zoo hij deze benoeming heeft voorgesteld, verdient lof, dat hij een oude kennis is te gemoet gekomen. Het is eene onuitvoerbare deugd in oudgasten elkaar aan baantjes te helpen. En indien dit de eerste voordragt van een' leeraar is, door den direkteur gedaan, heeft hij schitterend gedebuteerd.

De minister heeft door zijne gewone behoedzaamheid nog niet half genoeg gedaan. Er zijn nog veel meer leerstoelen te openen. Dit is een heerlijk middel om de Indische ambtenaren, wier verlofstijd verstreken is, tot dankbare behoudsmannen te kweeken. Het is waar, dit kost geld. En Holland gaat voor. De praktische Hollanders hebben gelijk met tot die liberalen te behooren, die „*lieber alles*" willen hebben, in tegenstelling van de servielen, die slechts „*nichts*" verlangen. Eerst eischten zij $23\frac{1}{2}$ millioen gulden voor spoorwegbruggen, te weten: te Rotterdam 2 millioen, Dordrecht 1 millioen, Moerdijk 8 millioen, Venlo 1 millioen, Grave 1 millioen, Arnhem en Nijmegen ieder $3\frac{1}{2}$ millioen, Sloe $2\frac{1}{2}$ millioen, Oosterschelde 1 millioen.

Toen zij dit beet hadden, kwam Holland op zijn malst. Wanneer dit zijn zin zal hebben, krijgen wij Overijssel op zijn gekst en Friesland op zijn dolst.

Maar dan ook is het te hopen, dat de minister er aan denke hier weder populair te worden. Zoo de prijzen der koffij nu maar vast blijven, kunnen wij de benoemingen te gemoet zien van leeraren in de Indische cijferkunst, Indische algebra, Indische meetkunde, Indische natuurkunde, Indische scheikunde, Indische sterrekunde, Indische geologie, Indische landbouwkunde, Indische boekhouding, Indische stijlleer, leer der dubbelzinnigheden, Indisch regt.

Eene vraag doet zich echter hierbij op. Indien toch de Oostersche wetenschap, waarin Westersche leeraren haar niet schijnen te kunnen doordringen, het begin en het einde van alle wijsheid is, waarom dan de ouders gedwongen hunne kinderen naar Delft te zenden? Waarom deze niet hier in die geheimen ingewijd?

De minister, zoo mededeelzaam van aard, zal bij gelegenheid hierover wel een woordje willen zeggen; het eenige, wat in zijn stelsel nog duister is.

Kampong Baleh, Januarij 1860. DJOJO.

De Redaktie doet den ondeugenden Djojo beleefdelijk opmerken, dat de heer van Lakerveld als bestuurder der partikuliere ambachtsschool te Soerabaja vele blijken heeft gegeven van talent voor onderwijs, en niet minder blijken van gezond verstand. Of dit overigens zijne aanbeveling is geweest voor een leerstoel te Delft, is de Redaktie onbekend.

Aan den heer Redakteur van het Bataviaasch Handelsblad.

Mijnheer de Redakteur!

Indien UEd. het onderstaande in Uw veel gelezen blad wilde opnemen, zoude ik mij daardoor zeer verpligt rekenen, en meen vooral geene ondienst te doen aan mijne krijgsmakkers en anderen die het voornemen hebben per landmail te repatrieeren; de heeren direkteuren der P. en O. Compagnie zijn voorzeker onkundig van de willekeurige en kwade bejegening, waaraan passagiers op hunne bodems zijn blootgesteld, en mogt UEd. de goedheid hebben en in de gelegenheid zijn om de opname van mijn geschrift in Britsch-Indische bladen te bevorderen, dan vlei ik mij met de gedachte, dat spoedig een einde zal komen aan de regtmatige klagten, die nu telkenreize door passagiers worden aangeheven.

UEd. Dw. Dienaar,
COBET,
Luit.-Kol. der Inf. O. I. Leger.

Voorburg,
3 December 1859.

Na eene genoegelijke reize van Singapore naar Ceylon op de „*Singapore*" beklommen wij op den 18 Oct. jl. te Point de Galle de „*Nemesis*" om naar Suez te worden overgevoerd; al dadelijk merkten wij op, dat er verschil was in ontvangst en bejegening, en voorspelden wij ons weinig goeds van het lange trajekt, dat ons voor oogen stond. Onze verwachting bevestigde zich maar al te zeer, en ik wil hier de voornaamste punten aanhalen die aanleiding tot ergernis en klagten hebben gegeven, zoowel voor Engelsche als voor Nederlandsche, Spaansche en Amerikaansche passagiers, die met mij den overtogt hebben gemaakt.

1°. Heeft men onze bagaadje 24 uren op het dek laten staan, in plaats van die terstond te bergen; een geweldige regen maakte die doornat en toen bij onze komst aan boord een der passagiers klaagde, dat zijn linnengoed in een der koffers daardoor onbruikbaar, ja mogelijk bedorven was, kreeg hij daarop ten antwoord, dat men die goederen als aan passagiers tweede klasse toebehoorend aangemerkt, en er daarom minder notitie van genomen had; dit antwoord behoeft niet te worden toegelicht; het schetst volkomen de wijze hoe over personen en goederen op dezen bodem wordt gedacht.

2°. Werden de goederen met zoodanige opzettelijke ruwheid uit het ruim opgehaald en daarin weder neergelaten, dat verscheidene kisten braken en de inhoud beschadigd werd.

3°. Was er geen Purser aan boord. De kapitein had behoorlijk in de waarneming van die dienst door een' zijner stuurlieden dienen te voorzien, maar niets hiervan. Een chief Steward, die natuurlijk niet den minsten invloed op zijne medebedienden kan uitoefenen, was met de directie belast, waardoor alles uiterst gebrekkig ging. Sommige nieuwe passagiers hebben gedurende twee dagen naar eene plaats aan tafel moeten zoeken en herhaaldelijk opstaan, omdat zij zich op reeds bezette plaatsen hadden neergezet.

4°. Was de luiheid en brutaliteit der Stewards ongehoord; zelfs dorst een hunner, zich met gebalde vuist voor een der passagiers stellen, die hem tot zijn pligt aanhield; eene deswege aan den kapitein ingediende klagte, heeft tot niets geleid; ik geloof zelfs, dat men den passagier in het ongelijk heeft gesteld, omdat hij geen Engelsch verstond.

5°. Is de dunk bespottelijk, dien én kapitein én stuurlui van zich zelven koesteren; zij beschouwen zich als zee-officieren van hoogen rang, en begrijpen maar niet, dat zij het kleed dragen, dat heeren direkteuren hebben goedgevonden hun voor te schrijven; daardoor denken zij geene égards verpligt te zijn aan passagiers, die toch een kontrakt tot overvoer met hunne principalen hebben aangegaan, en alzoo wel degelijk aanspraak mogen maken op eene heusche en bescheiden bejegening van de zijde der équipage.

6°. Volgt dan ook uit dien dwazen waan, dat er kleingeestige bepalingen en noodelooze plagerijen bestaan omtrent het rooken op het achterdek, alleen om daardoor het gebruikelijke op een oorlogsschip na te apen.

7°. Waren de hutten, waarin zich luiken bevonden om goederen te kunnen inladen, vuil en stinkend, veroorzaakt door de slechte sluiting der luiken, die bij de minste golfbeweging water binnenlieten; klagten hieromtrent ingebragt, hebben geene verandering te weeg gebragt.

8°. Was het in sommige hutten, digt bij de machine geplaatst, niet uit te houden van hitte, en deze dienden niet tot verblijfplaats voor passagiers eerste klasse te worden aangewezen, dan bij volstrekt gebrek aan ruimte; hetgeen hier het geval niet was.

9°. Was de salon des avonds verlicht met 12 waskaarsen, voor omstreeks 80 passagiers; door dit gebrekkige licht gelukte het slechts aan enkelen, die plaats bij een der kaarsen konden bekomen, om den avond lezende door te brengen; de overigen waren wel verpligt op het dek of in ledigheid den tijd te slijten.

10°. Werd er na het middageten geene koffij verstrekt, zooals overal in Indië gebruikelijk is, maar eerst twee uur daarna tegelijk met de thee: op de andere stoomschepen geschiedde zulks onmiddelijk na tafel.

11°. Waren groenten onbekende zaken; althans kan men niet zeggen, dat een enkel schoteltje met 6 à 8 wortelen die naam toekomt; het eten was overvloedig, doch uitsluitend voor Engelsche magen ingerigt en toebereid.

12°. Eindelijk, worden passagiers van elders dan van Calcutta komende, minder goed bejegend; zelfs moet een der kapiteins zich eenmaal hebben durven veroorloven te zeggen, dat hij die personen als van minder gehalte aanmerkte; welke onbeschofte uitdrukking hij echter verpligt is geweest op aandrang van passagiers openlijk in te trekken. (Dit laatste is mij door Engelschen medegedeeld.)

Toen het aan boord uitlekte, dat verscheidene passagiers zich over een en ander wilden beklagen, deed een der stuurlieden de aanmerking, dat zulks niets te beteekenen zou hebben, wijl de brieven door ondergeschikte personen, bij de compagnie werkzaam, werden geopend, en de inhoud derzulken, die soortgelijke bezwaren inhielden niet ter kennisse gebragt van heeren direkteuren.

Voorts had men de beleefdheid ons te doen opmerken, dat het niet verpligtend was per mail naar Europa te vertrekken, en men zich derhalve niet had te beklagen over de behandeling aan boord; de mail, zoo zeide men, diende uitsluitend voor het brieven-vervoer en het nemen van passagiers was als een bijzaak te beschouwen. Ik kan niet gelooven, dat heeren direkteuren zoodanig gevoelen aankleven; zij laten zich goed betalen en verlangen zeker niet, dat aan passagiers door hunne loontrekkenden wordt te kort gedaan.

Wanneer ik de behandeling aan boord van de „*Nemesis*" vergelijke bij die op de „*Singapore*" en de „*Valetta*" ondervonden, dan is het onbetwistbaar, dat aan willekeur en opzettelijk kwade bejegening moet worden gedacht, die niet uitgaan van de compagnie maar van hare dienaren, en hoop ik, dat het bovenstaande ter kennisse moge komen van heeren direkteuren, opdat er een einde kome aan de regtmatige klagten, die gedurig worden aangeheven door passagiers, welke van die grootsche en nuttige onderneming gebruik maken.

Verscheidene Engelsche reisgenooten hebben mij nadrukkelijk verzekerd, bij hunne komst in Londen, insgelijks hunne grieven bekend te stellen, hetzij bij monde aan heeren direkteuren dan wel door middel van Engelsche dagbladen.

Mijnheer de Redacteur!

Ik voeg hierbij eenige regels, die mij onlangs uit de pen zijn gevloeid.

Oordeelt u het nuttig ze in uw geacht blad op te nemen, dan zal mij dit genoegen doen, omdat ik overtuigd ben, dat velen in mijne opinie deelen en gaarne eene verandering wenschen, die zoo gemakkelijk tot stand te brengen is.

Achtend enz.

'k Was heden middag in de Willemskerk: een mijner vrienden trouwde: eene talrijke schaar was opgekomen in het heiligdom.

Daar rijdt het gelukkige paar het kerkplein binnen en in de kerk tredende doet het orgel zijne statige toonen hooren.

Ernst is op het gelaat der jonggehuwden te lezen: zij zijn doordrongen van de gewigtige gebeurtenis, die dikwijls het begin is van het geluk, doch somtijds, helaas! van het ongeluk van een geheel volgend leven.

Die muziek vermeerdert hunne ernstige stemming en onwillekeurig oefent zij ook haren invloed uit op hen, die reeds gezeten zijn.

Het orgel zwijgt: eene plegtige stilte heerscht: de predikant heeft den kansel beklommen en smeekt in korte, hartelijke woorden, den zegen des Hemels af voor het pas vereenigd paar.

Tranen biggelen langs de wangen der vrouw; ook de man is aangedaan.

Maar waarom wordt die goede, ernstige stemming op eenmaal verstoord? Waarom worden zij en hunne vrienden uit dien zoeten droom plotseling in de koude werkelijkheid teruggevoerd?

Waarom die verandering van gezigten?

Het zijn de diakenen, die daarvan schuld zijn.

Pas toch heeft de predikant het „amen" uitgesproken of ze verheffen zich, ten einde voor armen en kerk wat in te zamelen.

En ze gaan het eerst bij de jonggehuwden, en ze slaan niemand over en staan plotseling met hun zakje voor iemand, die wat laat komende, binnentreedt, en zeker zulk eene surprise niet verwacht.

De diakenen kunnen het echter niet helpen, zij doen hun pligt, zij volgen de gewoonte.

Maar die gewoonte is, mijns inziens, akelig en naar en behoort veranderd te worden.

Dat inzamelen dadelijk na het gebed, onder de toespraak van hem, die de herder der kudde wordt genoemd, is stuitend voor het gevoel, doet de heilige gedachten vervliegen en den goeden, gezegenden indruk, die, dunkt mij, op dien stond moet bestaan, wijken.

En dit heeft zoowel betrekking op de jonggehuwden, als op hen, die reeds jaren gehuwd zijn, want het kan niet anders of voor de laatsten komen, bij zulk eene gelegenheid, herinneringen van vroeger met kracht op.

De kerk moet de plaats zijn van stichting. Alles wat daaraan schaadt, behoort vermeden te worden.

Laat men de gelegenheid openstellen, om bij het *binnentreden* of bij het *verlaten* van den tempel, armen en kerk te bedenken, maar laat men het *inzamelen* van liefdegaven, zoowel bij de gewone godsdienst-oefeningen, als bij andere plegtigheden, afschaffen.

16 Januarij 1860. L.

Waarde Heer Redacteur!

In den *Java-Bode* van den 4den Januarij 1860, No. 1, komt een ingezonden stuk voor, waarin het dagblad de *Nederlandsch-Indië* eenige teregtwijzingen worden gegeven, opzigtens zijne ongegronde en gispende beoordeeling van een in eerstgenoemd blad op den 16den Julij 1859, No. 57 opgenomen stuk van den heer *Ploegman*, over het *Mohamedaansch tiendregt en hulpfonds.*

Ik geloof, dat het beter ware geweest, wanneer de Nederlandsch-Indië, *hiertoe in staat zijnde*, de zaak zelve dier tienden en hare gevolgen *nader* onder het oog des publieks had gebragt en *uiteengezet*: want die aangelegenheid bevat meer dan men oppervlakkig wel denkt en geeft zij, even als vele andere door dien heer uitgegevene geschriften, onder andere, het bewijs niet alleen zijner bijzondere goede kennis van Indische zaken, maar ook hoeveel er, uit een staathuishoudkundig oogpunt beschouwd, nog ter verbetering ook te dien aanzien te doen is.

Maar de Nederlandsch-Indië hekelt zeker liever dan de kennis van onze Indische bezittingen en het wezenlijk goede te bevorderen.

Ik heb, naar aanleiding van opgemelde teregtwijzingen, het stuk over dat tiendregt en hulpfonds nader gelezen en overwogen, en heb ik het niet ondienstig geacht, door middel van uw blad, beide volgende vragen te doen, om hierdoor hare beantwoording, door deskundigen te vernemen: wordt aan het doel van dat zoo rijke fonds ook *thans* nog beantwoord en dus deszelfs gelden besteed op de wijze, zoo als door de Mohamedaansche Godsdienst is voorgeschreven en door den heer Ploegman onder No. 1 tot No. 8 is opgegeven; of worden die gelden alleen aan priesters en niet aan onvermogenden en armen gegeven?

En wat zijn de gevolgen van het voorkomende onder No. 8? (Banjermasin enz.?)

De Nederlandsch-Indië, welks groote geleerdheid onderwerpelijk, vooral in het Arabisch, zoo duidelijk is gebleken, zal deze vragen wel, door bewijzen gestaafd, zonder bedilzucht *kunnen* en *willen* beantwoorden.

Waarlijk een groot boekdeel zoude men, vooral de Redactie van dat blad, over deze aangelegenheid met den aankleve van dien kunnen schrijven; zij is van zeer groot belang en toch, men schijnt er, voor zoo verre mij bekend is, tot nog toe geen acht op te slaan. Waarom niet?

Hoe zal, vraagt men, wanneer men zulk eene gewigtige der overweging overwaardige zaak onaangeroerd laat, dan nog kunnen gelooven, dat men acht zal geven, wanneer over iets van betrekkelijk minder belang wordt geschreven en geklaagd, bijv. over de mogelijk ingekrompene maten en ligtere of zwaardere gewigten bij den verkoop voor huishoudelijk gebruik, van rijst, olie, vleesch, enz. over het al of niet gebruik maken der voorgeschrevene, gemerkte maten en gewigten?

Een ieder neme er *ongemerkt* de proef van of men in dat opzigt genoegzame waar naar geld krijgt, en dan zal men ondervinden, dat bedriegerijen in dat opzigt niet zeldzaam zijn.

Maar wie kan en zal ze tegengaan?

„Zie, zoo ongemerkt twee onderwerpen geschreven op één papier; dit is wel niet in den haak, maar soedah, plaats ze maar, mijn waarde Redacteur, indien UEd. er namelijk geene bedenkingen tegen hebt; welligt zullen voor de aangewezene ziekten geneesmiddelen zijn en zij *volkomen* worden genezen.

Wat ik UEd. hierover heb geschreven zijn slechts *wenken*, om de aandacht van belangstellenden in die aangelegenheden daarop te vestigen, UEd. weet het à bon entendeur, un mot suffit."

Hoogachtend enz.

Een Philomatist.

---

24 Nov. 1859. No. 69. *KONINKLIJK BESLUIT van den 24sten November 1859, No. 69, tot regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europesche officieren der in Nederlandsch-Indie aanwezige landmagt.*

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods, *Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.*

Overwegende dat, ter uitvoering van art. 42 van het bij de wet van den 2den September 1854 (*Staatsblad* No, 129) vastgestelde reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie, bij algemeene verordening regelen moeten worden gesteld, volgens welke de Europesche officieren van de in Nederlandsch Indie aanwezige landmagt worden bevorderd en ontslagen en dat tevens in het op non-activiteit stellen van de officieren behoort te worden voorzien;

Op de voordragt van Onzen minister van staat, minister van kolonien, van den 28sten October 1859, litt. H. No. 378, voor zooveel noodig in overleg met Onzen minister van oorlog;

Gezien de art. 20 en 31 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie;

Gezien de wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* No. 128), zoo als zij is gewijzigd bij die van den 11den Julij 1855 (*Staatsblad* No. 70);

Den raad van state gehoord (advies van den 22sten Dec. No. 3;)

Hebben besloten en besluiten:

EERSTE AFDEELING.

Van de bevordering,

Art. 1. De bevelhebber der landmagt wordt door den Koning benoemd.

Wanneer bij het openvallen van zijne plaats de benoeming van den opvolger niet geschied of in Nederlandsch Indie niet bekend is, of wanneer de benoemde in de spoedige aanvaarding zijner betrekking verhinderd wordt, voorziet de gouverneur-generaal in de tijdelijke waarneming.

Art. 2. De benoeming van generaals-majoor geschiedt door den Koning bij keuze uit de kolonels van de onderscheidene wapens der landmagt in Nederlandsch Indie, uitgenomen die der militaire administratie en der geneeskundige dienst, om het even of die kolonels in Nederlandsch Indie aanwezig of uit die gewesten afwezig zijn.

De benoemde generaals-majoor, vroeger tot een der speciale wapens behoord hebbende, houden op daartoe verder te behooren.

Wanneer bij het openvallen eener plaats van generaal-majoor een der gevallen aanwezig is, vermeld in het tweede lid van art. 1, voorziet de gouverneur-generaal in de tijdelijke waarneming.

Art. 3. De bevordering van officieren van de in Nederlandsch Indie aanwezige landmagt, tot en met den rang van kolonel ingesloten, geschiedt door den gouverneur-generaal, den bevelhebber gehoord.

Art. 4. De bevorderingen geschieden over elk wapen afzonderlijk, doch over elk geheel wapen, met dien verstande:

1°. dat als één wapen worden beschouwd:

a. het corps officieren der genie en der sapeurs;

b. het corps officieren der militaire intendance en der betaalmeesters;

2°. dat de officieren, die, ter zake van het waarnemen van speciale dienstbetrekkingen, bij hun wapen worden gevoerd à la suite, als gedetacheerd of voor memorie, afgescheiden van de vervulling der bij hun wapen opengevallen plaatsen, tot bevordering in aanmerking kunnen worden gebragt (doch slechts tot en met de rangen, welke voor de door hen bekleed wordende betrekkingen zijn aangenomen), wanneer de onmiddelijk boven hen staande officier van het wapen, waartoe zij behooren, naar ouderdom in rang, tot eenen hoogeren rang bevorderd wordt.

Art. 5. De bevorderingen geschieden uit de oudsten in rang van den rang naastvoorgaande aan dien, in welken de vacatures bestaan; voor zoover die oudsten in rang, bij een onberispelijk gedrag, genoegzamen dienstijver, de vereischte kunde en volkomene geschiktheid voor den hoogeren rang bezitten.

Van deze bepaling kan worden afgeweken, tot belooning:

1°. Van een schitterend wapenfeit of van eene uitstekende militaire daad;

2°. van buitengewone militaire talenten, gebleken uit daden of geschriften, gepaard aan uitstekenden dienstijver en een loffelijk gedrag, waardoor geacht wordt zekerheid te bestaan, dat de betrokken officier bijzondere geschiktheid bezit om in hoogere rangen den lande belangrijke diensten te bewijzen.

Eene dusdanige bevordering kan echter niet geschieden dan na eenen diensttijd in Nederlandsch Indie van ten minste vijf jaren in den rang van luitenant (eersten en tweeden), drie jaren in dien van kapitein, en twee jaren in iederen hoogeren rang.

In de besluiten, krachtens het tweede lid van dit artikel genomen, moet de reden der bevordering uitdrukkelijk worden vermeld.

Art. 6. In de voordragten tot bevordering worden geen officieren opgenomen, die niet in Nederlandsch Indie aanwezig zijn, op den dag waarop de voordragt geschiedt.

Deze bepaling is, even als in de gevallen waarin in volgende artikelen daarvan is afgeweken, niet van toepassing op officieren, die:

1°. In Nederland aanwezig zijnde, bij de landmagt, bij de schutterijen, of bij eenige andere corpsen aldaar, wanneer die op den voet van oorlog zijn gebragt, tijdelijk dienst verrigten;

2°. volgens de verordeningen op het verleenen van verlof buiten Nederlandsch Indie, aan officieren van de landmagt in die gewesten, met behoud van aanspraak op bevordering uit Nederlandsch Indie afwezig zijn; doch in geen geval langer dan de reden tot uitzondering bestaat, en met dien verstande, dat de sub 2°. vermelde officieren alleen den rang kunnen bekomen, die onmiddelijk staat boven dien, welken zij bekleedden op het oogenblik van hun vertrek uit Nederlandsch Indie.

Art. 7. De officieren, die vóór hunne aankomst in Nederlandsch Indie, of gedurende hunne afwezigheid met verlof uit die gewesten:

1°. diensten verrigten, die bepaaldelijk aan den rang van officier verbonden zijn, en die in Nederland geen invloed oefenen op den ouderdom in rang:

2°. burgerlijke diensten verrigten, door of van wege den Koning aan hen opgedragen, ten behoeve der kolonien en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen;

3°. bestemd worden tot het waarnemen van eenige speciale dienstbetrekking bij de landmagt in Nederlandsch Indie, of tot het beoefenen van wetenschappelijke vakken, ten nutte van de algemeene dienst in die gewesten;

worden, mits hun vertrek naar Nederlandsch Indie daardoor ten minste gedurende zes maanden is vertraagd geworden, met betrekking tot art. 6 beschouwd, zooveel vroeger dan het tijdstip hunner aankomst in Nederlandsch Indie in die gewesten aanwezig te zijn geweest, als de tijd bedraagt, gedurende welken hun vertrek derwaarts is vertraagd geworden.

Indien uit het vorenstaande volgt, dat officieren gerekend moeten worden in Nederlandsch Indie aanwezig te zijn geweest op een tijdstip waarop zij, bij toepassing van het eerste lid van art. 5, in eene reeds plaats gehad hebbende bevordering begrepen hadden kunnen worden, worden zij bij eerstvolgende gelegenheid bevorderd, met toekenning van ouderdom in rang boven degenen van hun wapen, die, jonger in rang, inmiddels reeds tot den naastvolgenden hoogeren rang zijn bevorderd.

Art. 8. In de voordragten tot bevordering worden geen officieren opgenomen, die geen Nederlander zijn.

Aan de op den 1sten Junij 1860 tot de landmagt in Nederlandsch Indie behoorende officieren, die geen Nederlander zijn, wordt een tijdvak vergund: indien zij in Nederlandsch Indie aanwezig zijn ten minste van een jaar, en indien zij zich in Europa bevinden, ten minste van vier maanden, in beide gevallen te rekenen van het tijdstip waarop zij, naar luid der wet van 28 Julij 1850 (*Staatsblad* No. 44), bevoegd zullen zijn voor naturalisatie in aanmerking te komen, om, in het eerste geval aan den gouverneur-generaal, en in het laatste geval aan den minister van kolonien, te doen toekomen een aan den Koning gerigt verzoekschrift om naturalisatie, voorzien van de wettelijke vereischte bewijsstukken.

De officieren van wie, voor het verstrijken van het hun vergunde tijdvak van beraad, het verzoekschrift is ontvangen, worden, wanneer zij daartoe overeenkomstig de overige bepalingen van dit besluit in aanmerking kunnen komen, na de hoedanigheid van Nederlander te hebben verkregen, bij eerstvolgende gelegenheid bevorderd, met toekenning van ouderdom in rang boven degenen van hun wapen, die, jonger in rang, sedert den 1sten Junij 1860 reeds tot den naastvolgenden hoogeren zijn bevorderd.

De officieren die in verzuim zijn gebleven, vóór het verstrijken van het hun gegunde tijdvak van beraad, het vereischte verzoekschrift om naturalisatie in te dienen, of aan wie de hoedanigheid van Nederlander op eerste aanvrage niet mogt kunnen worden verleend, worden gerekend tot aan het verkrijgen van die hoedanigheid, onvoorwaardelijk te hebben afgezien van aanspraak op bevordering.

Art. 9. Bij de oorspronkelijke benoeming, tot 2den luitenant wordt, bij gelijke dagteekening van benoeming, de rangschikking bepaald: door den Koning, wanneer de benoeming in Nederland geschiedt, en door den gouverneur-generaal, wanneer de benoeming in Nederlandsch Indie plaats heeft.

De ouderdom in rang voor de bevordering rekent van de dagteekening van het besluit van benoeming, met dien verstande, dat voor de tot 2de luitenants bij de landmagt in Nederlandsch Indie benoemde kadets van de koninklijke militaire akademie, die dagteekening geacht wordt dezelfde te zijn als die van het besluit, waarbij de kadets voor de landmagt in Nederland, die gelijktijdig aan het officiers-examen hebben voldaan, tot 2de luitenants benoemd zijn, en dat zij rang nemen *boven* de in Nederlandsch Indie gelijktijdig benoemde 2de luitenants van de wapens waartoe zij behooren, terwijl deze rang nemen *boven* de 2de luitenants, die uit de corpsen der landmagt in Nederland gelijktijdig tot dien rang bij het leger in Nederlandsch Indie zijn benoemd.

Voor de hoogere rangen rekent de ouderdom in rang van de dagteekening van het besluit der benoeming, en bij gelijke dagteekening naar de rangschikking der officieren in hunnen vorigen rang.

(*Wordt vervolgd.*)

Korrespondentie.

De Redaktie herinnert den inzenders van bijdragen, dat hunne brieven behooren te worden gefrankeerd.

Een wakker huisvader, bewoner van Rijswijk, die den ganschen dag slooft en zwoegt om voor zijn talrijk gezin het brood, of zoo men wil, de rijst te verdienen, werd deze week des nachts ten $1\frac{1}{2}$ ure door kattenmuzijk van een' *danso* in zijn' slaap gestoord. Hij vraagt, of men niet zoude kunnen verbieden, dat zulke manifestaties, die toch niet ten doel kunnen hebben aan den een' of anderen hoofd-ambtenaar *hormat* te bewijzen, na middernacht plaats vinden. Hij waagt deze vraag te eerder, omdat de adsistent-resident voor de politie, die het over dag druk genoeg heeft, op eene ongestoorde nachtrust niet minder prijs zal stellen dan hij.

De Soerabajasche courant nam het door ons gedeeltelijk vertaalde, gedeeltelijk geëxtraheerde artikel: *De kanaalvloot in den jongsten storm* woordelijk over, zonder vermelding harer bron. Wij hebben evenmin als wijlen de volksdichter Tollens er tegen, dat men in onzen tuin vogeltjes schiete, mits men het niet te erg make.

Bladvulling.

In een gezelschap werd dezer dagen gesproken over den VOORuitgang van Java in den laatsten tijd.

Het grootste bewijs van dien VOORuitgang, zeide een der aanwezigen, is, dunkt mij, dat de *Javasche Courant* sedert den 1sten Januarij EEN DAG LATER verschijnt.

Hercules vond het onmogelijk, den stal van Augias anders, dan door eene overstrooming te reinigen; en tegenwoordig zijn er menschen, zot genoeg, om zich te verbeelden, dat men dien stal met *eene scherpe pen* zoude kunnen schoon vegen?

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda doorgezeild.

DATUM.	VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	NAAR.
January.. 23	Engelsch.	Amherst	Robinson	Hongkong.	10 Januarij.	Melbourne.
" .—	"	Emily Smith	Watts	"	11 "	Kaap de Hoop.
" .27	Amerikaansch	Norseman	Haskell	Mauritius	1 "	Batavia.
" .—	Engelsch.	Chryseis	Sager	Shanghay	8 "	Londen.
" .29	"	Blanch.	Care	Foochowfoo.	1 "	Melbourne.
" .28	Hamburg.	Charlota	Groot	Manila	6 "	"
" .—	Engelsch.	Joseph Bushby	Justice.	Singapore	18 "	Mauritius.
" .—	"	Robert Henderson	Walker	Whampoa	16 "	Londen.
" .—	Spaan.	Bella Antonia.	de Forontequi.	Singapore	......	Corunna

GEPRAAID op den 30 Januarij in straat Sunda door de Zw. bark *Sir Charles Napier.*
De Deens. bark *Arab*, van Hamburg naar Singapore, 102 dagen reis, alles wel aan boord.

Aangekomen Schepen te Batavia

DATUM.	VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	VAN.	DATUM.	AGENTEN.
Januarij .28	Amerikaansch.	schip.	Norseman	Haskell	Mauritius.	1 Jan.	Paine, Stricker & Co.
" .30	Engelsch.	bark	Monarch.	Marr.	Sydney.	24 "	Hunter, Houghton & Co.
" .—	Hanov.	"	Esperance	Feyen	Siam	....	E. Moormann & Co.
" .31	Zweedsch.	"	Sir Charles Napier	Garlund.	Melbourne.	....	Metzendorff, Wilmans Ruys & Co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

DATUM.	VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR.
Januarij .29	Nederl. Indisch.	stooms.	Batavia	Neyts	Soerabaja.
" .—	Hamburg.	bark	Macassar	Gooze	"
" .—	Z. M.	stooms.	Vice Admiraal Koopman	kapt luit. t. z. Zwaanshuis	Riouw.
" .—	Oldenb.	schoener	Alfred Herman	Brummer	Sydney.
" .31	Nederl. Indisch.	bark	Johanna Elisabeth	van Heen	Soerabaja.
Februarij. 1	Hanov.	"	Amazone	Fock	"
" .—	Nederlandsch.	"	Hendrina	Pompe.	"
" .—	"	"	Zephir	de Vries	"

In lading liggende Schepen te Batavia

VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	TONNEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Fidderkerk*	756	Teerlink	......	B. Kopersmit & Co
"	"	Java*	622	van Dam	in avary	"
"	"	A. R. Falck	651	van Duin	......	"
"	"	Abel Tasman	735	Ryken	......	"
"	bark	Henriette	400	van Loenen	China	Haager & Schuurman.
"	brik	Zwaluw	124	Schut	......	"
"	bark	Graaf Dirk III	598	Rotgans	......	Schimmelpenninck & Co
"	schip	Meeden Kruis	332	Zuurdeeg	Nederland.	"
"	bark	Huydekoper*.	700	Ninck Blok	......	Dummler & Co.
"	"	Cheribon	752	Loest	Nederland.	Landberg, Bezoet de Bie & Co
"	schip	Schoon Verbond	864	Boscher	......	Dummler & Co.
"	bark	Herman	632	van Velthoven	China	"
"	"	Friesland*.	700	M. Beyer	......	"
"	"	Henriette Wilhelmine	327	Bock	......	van Ommeren, Rueb & Co
"	"	Kon. Ned. Yachtclub	725	Zack	in avary	"
"	bark	Jacob	593	Borger	......	Busing, Schröder & Co.
"	"	Oceana*	457	Janse	......	J. Cezard & Co.
"	"	S. van Heel	712	Dietz	Nederland.	"
"	schip	d'Elmina*	715	Teengs.	......	"
"	"	Nova Zembla	723	Hordyk	......	"
"	bark	Ida Elisabeth.	724	Kramer	......	Metzendorff, Wilmans Ruys & Co
Nederl. Indisch	brik	Ocean	250	Liangsoeij	......	Buys, Jacobsen & Co.
" "	bark	Ojenoer		......	......	"
" "	"	Atiat Rachman		......	......	Jacobs.
" "	schip.	Egbert.	600	Tormyn	Pamanoekan	Maclaine, Watson & Co.
" "	bark	Orestes.	200	Jo Ago.	......	Gezagvoerder.
" "	bark	Padang Pandjang	400	Perry	China	"
" "	bark	Generaal Michiels	400	de Wilde	in avary	Haager & Schuurman.
" "	schoener.	Pangerang Moh. Sah	142	Kadir	Benkoelen.	Hunter, Houghton & Co.
Engelsch.	bark	Monarch	315	Marr	Sydney.	"
"	"	Duchess of Sutherland	850	Megget.	Soerabaya	Wilson & Co.
"	schoener.	Harriet	150	Black	Cocos	"
Amerikaansch	schip.	Dictator	1500	Zerega	Nederland.	Dummler & Co.
"	"	Union		Wilson.	China	Metzendorff, Wilmans, Ruys & Co.
"	"	Kieber.	800	Bigelow	Californie	Maclaine, Watson & Co.
"	"	Norseman.	811	Haskell	China	Paine, Stricker & Co.
Zweedsch.	bark	Avik	400	Aalborg.	Singapore	Pitcairn, Syme & Co.
"	"	Sir Charles Napier	530	Garlund	......	Metzendorff, Wilmans, Ruys & Co
Hamburgsch.	schip.	Mary Ross	500	Meyer	Soerabaya	"
Lees.	schip	Jurgen Bruhn	800	Kopperholt	China	Busing Schröder & Co.
Oldenb.	"	O'Thyen	621	Addicks	......	"
Brem.	schip	Rubens	620	Seiler	......	Tolson, Hunt & Co.
Spaan.	"	Reyna del Oceana	1500	Socharaga	China	Dummler & Co.
Hanov.	bark	Esperance.	350	Feyen	......	E. Moormann & Co.

De Fetorij Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.
Jan. 18	N. I.	bark	Alnoer	S. Marzoekie.	Batavia.
" —	Ned.	"	Sir Robert Peel	Lange	"
" 19	Peruv.	schip	Victoria	Cooper	Swatow.
" 20	N. I.	schoener	Fathel Haer	S. Belidran	Palembang.
" —	"	kotter	Krebbe	Mardam	Pasoeroean.
" —	"	brik	Tolsum	Gerhard	Probolingo.
" 21	"	stooms.	Macasser	Bosch	Batavia.
" —	"	bark	Kim Hee Ing	Oei Bok Ing.	Grissee.
" 22	Eng.	schip	Scotia	Ward	Greenock.
" —	Hamb	"	Arracan	Kuhlker	Batavia.

Vertrokken schepen van Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Jan. 18	N. I.	brik	Banda Balhair	Sech Dibeima	Macassar.
" —	"	schoener	Aloosmanie	S. Babazoan	Grissee.
" 19	Ned.	bark	Stad Asson.	Haverbuit	Nederland.
" —	Eng.	"	Lauriston	Adamson	"
" 20	Ned.	schip	Yssel	Maarschalk	Grissee.
" —	Spans.	oorl. st.	Don Antonio de Eskano	de Aubarade	K. om de west.
" 21	Eng.	schip	Scotch Lassie	Fels	Bat. (Ampen.
" —	Ned.	"	Diligentia	van Benttveld	Ned. via Pas
" 22	"	bark	Ellen	Ventholt	Samarang.
" —	N. I.	"	Alnoer	S. Marzoekie.	Grissee.
" —	"	"	Assad Dulla	Kassan	"
" —	"	"	Dorothea Henriette	Smit	Nederland.
" 23	"	"	Columbus Almansoor	Sech Americ.	Grissee.

Aangekomen schepen te Riouw.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.
Jan 2	N. I.	schoener	Hap Eng	Tan Kie	Singapore.
" 13	"	bark	Bintang Anam	Sie Doepa	"
" 17	"	"	Alrachmanie	Hadj. Sedia.	"
" 20	"	"	Hoksing	I. Pik Ie	"

Vertrokken schepen van Riouw.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Jan. 4	N. I.	bark	Hap Goan	The Tjoe	Palembang.
" —	"	"	Hoksing	I. Pik Ie	Singapore.
" —	"	schoener	Hap Eng	Tan Kie	Samarang.
" 18	"	brik	Alrachmanie	Hadj. Sedik.	"

Meteorologische Waarnemingen gedaan aan den Tijdbal te Batavia van 28 tot 31 Januarij 1860.

Dagen.	Datum.	Waarnemings uren.	Drukking van den Dampkring gecorrigeerd.	Temperatuur der Buitenlucht in de schaduw.	Temperatuur van het Kwik in de schaduw.	Psychrometer. Drooge bol.	Psychrometer. Natte bol.	Spanning van den waterdamp.	Betrekkelijke vochtigheid per cent.	Dauw punt.	Getal Regen uren sedert den laatsten middag.	Gevallen Regen sedert den laatsten middag.	Helderheid van de lucht uitgedrukt in tiende deelen.	Wind. Rigting.	Wind. Kracht.	Vorm en Rigting der Wolken.	Aanmerkingen.
			m m	Celsius.	Fahrenh.	Celsius	Celsius	m m		Celsius		Meter.					
Zaturdag	28	9 u. morg.	761.8	28°0	83	28°2	25°8	21.9	82	24.4	....	......	6/10	N. W.	1,2	ci st, cu en Ni; Z. O.	uitdamping — 0,007 met.
		12 u. midd.	761.0	27°6	82	27°6	25°8	22.3	86	24.7	½	0,005	1/10	West		cu en Ni; Z. O.	
		3 u. nam.	760.0	28°0	83	28°0	26°0	22.4	85	24.8	....	......	1/10	N. W.	3	cu en Ni;	(*) uitdamping 0,005 met.
Zondag	29	9 u. morg.	761.0	28°2	83	28°0	25°6	21.6	82	24.2	....	......	8/10	Z. W.	2	ci cu en ci st Ni;	
		12 u. midd.	760.3	28°4	84	28°4	25°8	21.7	81	24.3	1	0,005	10/10	N. W.	3	ci cu ci st. (*)	Motregen.
		3 u. nam.	759.7	28°8	85	28°8	26°2	22.3	81	24.8	....	......	10/10	N. W.	3	ci st cu en Ni;	stortregen.
Maandag	30	9 u. morg.	762.4	26°2	80	26°2	25°0	21.7	90	24.2	....	......	2/10	WZW.	1	Nimbus.	uitdamping — 0,003 met.
		12 u. midd.	761.4	26°0	80	26°0	24°4	20.7	87	23.4	2	0,02	0/10	NNW.	3	Nimbus.	
		3 u. nam.	760.1	27°0	81	27°2	25°0	21.0	83	23.7	....	......	8/10	NNW.	2	cu en Ni.	blauwe vl. gewaaid v. 1-6u.
Dingsdag	31	9 u. morg.	761.4	28°2	81	28°2	25°6	21.5	81	24.1	....	......	10/10	Stil.	0	helder en ci st.	
		12 u. midd.	760.2	28°0	83	28°2	25°6	21.5	81	24.1	2½	0,02	10/10	NNW.	3	helder ci st en cu.	uitdamping — 0,003 met.
		3 u. nam.	759.6	28°4	84	28°2	25°8	21.9	82	24.4	....	......	10/10	NNW.	3	ci st cu.	

MARKTPRIJZEN.

te Batavia.

Koffij, Java *f* 36,— ℔ pic.
—— Padang, niet voorhanden.
Rijst, Indramaijoe met zakken, *f* 200,— ℔ koy. afgedaan.
—— (WITTE) 1ste kwalit. *f* 150,— à *f* 160,—
—— " 2de " " 140,— " " 150,— } verkoopen.
—— (CARGA) .... " 115,— " " 130,—
Suiker, (WITTE) No. 16 *f* 15,75 à *f* 16,— afgedaan.
Genever AVH., bij R. & V., *f* 12,— ℔ keld. in consumptie.
Wisselkoers op Holland *Particulier* 6m/d. 100 pCt.
" Engeland 6 m/z. *f* 11,65 ℔ £.
" Singapore *f* 2,80 ℔ $.
" China *f* 2,85 nominaal ℔ $.
" Calcutta *f* 123,— 100 Cs. Rs.

te Samarang.

Koffij, ℔ pic. *f* 34,—, oogst opgeruimd.
Suiker No. 16, *f* 15,50 nominaal.
Indigo, ℔ ℔ *f* 4,— voor eerste kwaliteit afgedaan.
Koehuiden, *f* 60,— ℔ kodie.
Buffelhuiden, *f* 40,— à *f* 45,— ℔ kodie.
Staartpeper, oogst opgeruimd.
Rijst ordinair wit, *f* 135 à *f* 155 } ℔ koy. à 28 pik. zond. zakk.
Id. carga " 115 à *f* 130 }
Klapperolie, *f* 27,—.
Katjang " " 26,—.
Rotting, *f* 8,50 à *f* 9,—.
Kadjangmatten, *f* 8,—.
Wisselkoers op Holland pari.

te Soerabaya.

Suiker No. 16 ℔ pic. *f* 15,75.
Klapperolie ℔ pic. *f* 35,—.
Rijst (WITTE) ℔ koijang *f* 160,— à *f* 165,—.
Id. (CARGA) " " " 140,— " " 150,—.
Arak ℔ legger, *f* 45,—.
Rotting, *f* 8,— à *f* 9,—.
Wisselkoers pari.

te Pasoeroean.

Suiker No. 16, ℔ pic. *f* 15,75 nominaal.
Rijst (WITTE) ℔ koijang *f* 180,—.
Id (CARGA) " " " 150,—.
Lie (KLAPPER) ℔ pic. *f* 25,—.
Od (KATJANG) " " " 20,—.
Wisselkoers pari.

Den 25sten Januarij waren in de Gouvernements Pakhuizen te Pasoeroean afgeleverd uit den oogst van 1859.

DER FABRIEK.	PICOLS SUIKER. *Gouv. levering.*	*vrije beschikking.*
Wangoon Redjo	10,582-39.	5,030-05
Ardjo Sarie	14,130-—.	12,867-60
Ardie Redjo	16,000-11.	
Yoso Wilangoon	7,789-72.	
De Hoop	12,113-77.	5,274-57
Djacatra Oost	9,800-—.	14,716-01
De Onderneming	11,050-01.	14,618-21
Wono Redjo	9,306-—.	9,843-93
Kloerahan	10,304-04.	9,846-98
De Goede Hoop	6,860-—.	5,017-61
Gaijam	10,998-—.	4,738-46
Becassie Oost	7,884-—.	12,400-22
Dankbaarheid	7,056-—.	5,980-04
Soeko Redjo	7,500-08.	11,286-99
Kawis Redjo	11,530-57.	5,762-73
Sarie Redjo	3,000-10.	4,166-—
Pleret	10,272-03.	2,051-69

Te Zamen 166,176-82 pic. Suiker. 123,601-69
178,681-27 " Koffij.

Restant producten in 's lands Pakhuizen te Pasoeroean, den 25sten Januarij 1860.

5,058-57 pic. suiker oogst 1859.
45,174-84 " koffij " 1859.

HANDELSBERIGTEN.

Rotterdam, 8 December.

(*Vervolg en Slot.*)

Java *Indigo* en *Cochenille* in onveranderde stemming doch met weinig handel.

Banca *Tin* behield sedert de laatste 14 dagen eene stijgende rigting, zijnde de prijs van *f* 79 tot *f* 82½ geklommen, onder welken laatsten prijs thans niet te koop is. De afdoeningen bestaan in: 500 blokk. à *f* 79; 600 bl. à *f* 80; 400 bl. à *f* 80½; 150 bl. à *f* 81½; 650 bl. à *f* 82½.

Wij laten hier volgen eenen vergelijkenden staat der AFLEVERINGEN en VOORRADEN van Banca Tin bij de N. H. M.

De afleveringen bestonden in de vorige maand uit 11,345 bl., tegen 12376 bl. in November 1858.

Afleveringen van Januarij tot November:

1854.	1855.	1856.	1857.	1858.	1859.
162152 bl.	120183 bl.	187386 bl.	151756 bl.	185133 bl.	133122 bl,

Voorraad op eeel op 30 November.

1854.	1855.	1856.	1857.	1858.	1859.
37539 bl.	69963 bl.	42592 bl.	70570 bl.	66840 bl.	61011 bl.

Onverkochte voorraad op 30 November.

1854.	1855.	1856.	1857.	1858.	1859.
31936 bl.	43306 bl.	48900 bl.	60672 bl.	35619 bl.	65307 bl.

Arak bleef op ongeveer vorige prijzen. Gedurende de laatste 14 dagen werden alhier afgedaan.

130/1 en 29/2 leggers Batavia ex Triton tot *f* 125;
en 126/2 " " " Jannetje " " 115, terwijl heden (9 Dec) nog 100/1 legg. Soerabaija ex Rosa tot *f* 104 à *f* 105 koopers vonden.

De voorraad is weder aanmerkelijk vermeerderd en bedraagt thans 1410/1 en 21/2 leggers alhier en 734/1 legg. te Amsterdam.

Salpeter. Deze week werden afgedaen 3269 bn. Chili Salpeter, zeilende per *Ida Maria de Raadt*, à *f* 8½.

Droogerijen. Kamfer blijft bij voorduring zoowel ter exportatie als op speculatie gevraagd en de prijzen daardoor steeds klimmende. De omzet was belangrijk, voor Japansche werd van 78 tot 80 c. besteed, en voor Chinesche 78 c. Onder 82 c. is van beide soorten niet te koopen, welke laatste prijs moet besteed zijn. Men zegt zelfs dat de laatste prijs besteed is voor Japansche. *Cubeben* per *Fop Smit* arriveerden 106 bn., die coulant verkocht werden en ver boven 120 c. hebben opgebragt. Lange *Peper* kon 22 c. bedingen, tot welken prijs vraag bleef bestaan. *Steranijs* nominaal 60 c. *Cassia Lignea* met weinig vraag en tot 55 à 57 c. aan de markt. *Cassia Vera* vindt in de onderscheidene soorten eenigen aftrek. De prijzen blijven onveranderd, en de voorraad der ordinaire kwaliteiten is altijd nog aanzienlijk. Geconfijte *Gember* mooije kwaliteit vond à 85 c. veel aftrek en is niet meer onder 90 c. te koop. De 100 kisten ordinaire de kwaliteit onlangs geveild werden tot geheimen maar lagen prijs uit de hand verkocht. *Oleum Anisi Stellati* flauw, tot *f* 5¼ à *f* 5½ aan de markt. Japansche *Was* meer gevraagd, hetgeen aanleiding gaf tot de afdoening der 614 kn. te Amsterdam, ex Carolina, tot ferme prijs. Sortering A wordt nu op *f* 36, B op *f* 35 gehouden. *Sagomeel* blijft gevraagd en zou *f* 8 à *f* 8½ bedingen. *Gum Elasticum.* Gebrek aan voorraad belet den handel, intusschen zijn eenige partijen naar Holland zeilende, hetgeen ook naar Engeland het geval is, het valt zeer te betwijfelen of die zonder prijsreductie zullen te verkoopen zijn. De besteedde prijs voor partijen zeilende per *Asia*, was na ruim 14 dagen gelegen *f* 135. *Gutta Percha* zonder voorraad. *Gom Damar* flauw en tot 27 à 28 c. aangeboden, tegen 21 dezer zijn 200 kn. in veiling aangeslagen.

Bindrotting met weinig kooplust en alleen tot ruim *f* 1 onder de laatste veiling-prijzen te verkoopen. Afgedaan werden 2500 boss. per *Rosina*, 6583 boss. per *Argo* en 3830 boss. per *Rose*.

Aangekomen en vertrokken Personen.

BATAVIA.

Van den 28 tot en met den 31 Januarij 1860.

HOTEL DES INDES. C. F. Hachstrok, A. C. Raven, J. F. P. Emerius, J. T. C. Benthem Beddinguis, v. de Reede. — Neyts, A. Antchinon, Walter Woodbury, v. Singapore. — L. Carl, uit zee terug. — D. J. Sawachaga, H. Guyot, v. Onrust. — H. D. Came, uit de Binnenlanden. — C. Heijligers, J. Trip en fam., Baermeyer von Barienkhofen en fam., v. Buitenzorg. — W. Mathieu, v. Soerabaya. — W. Ebbs, v. Kramat. — F. Haskell en fam., v. Mauritius. — O. Vidal, v. Londen. — De Jong, uit het Hospitaal.

HOTEL DER NEDERLANDEN. G. M. Hey, Sipkes, H. Hidding, v. de Reede.

JAVA-HOTEL. H. van Stockum, v. de Reede. — C. H. Addicks, v. Perzie. — H. A. Feyen, v. Bangkok.

HOTEL WILLEM II. Verhoef, v. Onrust. — Kraak en echtg., v. Tangerang.

Van Amsterdam per *Oceaan*, Dr. Croockewit en echtg., 1 Inl. vrouw, de heeren Mr. de Sturler, G. Viehof, van der Meulen en C. Schaap.

Naar Samarang per *Batavia*, mevr. van Rooijen.

SOERABAYA.

Van Greenoch per *Scotia*, mejufvrouwen M. Thompson en M. Croul.

LIJST van Goederen, gedeponeerd in het Regalen-Pakhuis te Batavia.

Van 17 tot 27 Januarij 1860.

Van NEDERLAND.

Per *d'Elmina*.

1 kist adres F. A. E. van Altina.
1 " " Kolonel Whitton.
1 pak " C. Kiebert.

Per *Mary Ross*.

1 kist gemerkt S E & C / P W No. 9.
1 " adres J. P. Brodie.

Per *Huydecoper*.

1 kist adres Van der Meulen voor T. Bennet V D B.

Per *Eduard Julie*.

1 kist adres Maclaine, Fraser.

Per *Nieuw-Holland*.

1 kist gemerkt H No. 1.
1 " " P P No. 2.

Per *Graaf Dirk III*.

1 kist gemerkt W / A No. 1.
1 " adres W. Caneman.

Per *Jacob*.

3 st. gemerkt E C.

Per *Twee Anthony's*.

1 kist gemerkt G M No. 635.

Van JAPAN per *Zwaluw*.

1 kist gemerkt V S & C No. 10.
1 " " A I W No. 1.
4 " adres G. Hardes den berger.

Van SINGAPORE per stoomboot *Batavia*.

1 kist gemerkt G M No. 44.
2 " " E C M No. 8/9.
1 " " A & Z.
1 pak " J G S No. 662.
1 kist adres Ettij.
1 " " Advocaat Klein.
1 pak " R. W. Thomson.
1 " " J. Alnemet.
1 trommel adres H. van Riet.

CARGA-LIJSTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 6 tot en met den 21 Januarij 1860.

Aanvoer.

Van China per Ned. schip *Hendrina*, gez. Pompe, agt. van Ommeren, Rueb en co.

1 kt. zijde goederen, *Cassalette en co.*
19 kn. koopwaren, 1 ton olie, *Tiedeman en van Kerchem.*
8 kn. gec. gember, *Schimmelpenninck en co.*
4 kn. div. goederen, *Gebr. Roselje en co.*
6 kn. papier, 10 do. nagels, 41 coll. koopwaren, 20 stell. kamferhouten, 1 kt. manufact., *Order.*
3 kn. zijdegoederen, 100 do. gember, *Bahre en Kinder.*
11 kn. zijde goederen, 3386 coll. div. Chin. goederen, *Chinezen.*

Van Nederland per Ned. *D'Elmina*, gez. Teengs, agt. J. Cezard en co.

120 vs. specie, 100/m. steenen, 1700 coll. diverse, *N. H. M.*
50 kn. geweren, *Gouv. Generaal.*
50 leggers, 10 kn. groentens, 29 do. manufacturen, *Order.*
80 leggers, 400 vs. boter, 6 kn. papier, 18 vn. vleesch, 489 coll. provisien, *J. Cezard en co.*
50 leggers, 5 kn. wijn, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
20 kn. wijn, *B. Kopersmit en co.*
10 kn. koopmanschappen, *Bahre en Kinder.*
5 kn. manufacturen, *Niederer.*
54 legg. en 1 kt. diverse, 100 vs. boter, *Schimmelpenninck en co.*
22 coll. koopwaren, *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. koopwaren, *Gumprich en Strauss.*
34 coll. do. *van Ommeren, Rueb en co.*
10 vs. boter, *G. Soermondt.*
12 kn. eau de cologne, *Haager en Schuurman.*
14 leggers, *Dummler en co.*
500 keld. genever, *Regout en Vlaja.*

Van Cocos Eiland per Eng. schip *J. C. Ross*, gez. Ballard, agt. Wilson en co.

25 vn. olie, 180,000 klappernoten, *Agenten.*

Van Japan per Ned. schip *A. R. Falck*, gez. Duijvenboden, agt. B. Kopersmit en co.

10,867 pic. steenkolen, 9 bn. hennep, 9 do. bronswerk, 1 kt. zijde 106 porcelein, *Resident van Batavia.*
160 md. aardewerk, 9 coll. koopwaren, *Pandel en Stiehaus.*
6 kn. koopwaren, *Busing, Schroder en co.*
5 kn. rawe zijde, 4 bn. hennep, *N. H. M.*
3 kn. koopwaren, *J. C. Loman.*
172 blokk. lood, 6 kn. inh. 1 biljard, 5 kn. brandspuiten zeildoek 18 coll. ijzerwaren, 4 bn. molton dekens, 15/1 50/2 pull. olie 60 vn. pik, *Agenten.*

Van Nederland per Ned. schip *Nova Zembla*, gez. Hordijk, agt. J. Cezard en co.

120 vs. zilver specie, 25 kn. opium, *N. H. M.*
400 keld. genever, 81 kn. koopwaren, *Order.*
500. bl. zink, 1666 coll. diverse, *Gumprich en Strauss.*
250 keld. genever, 49 kn. wijn, *Haager en Schuurman.*
100 vs. boter, 75 leggers, 2 kn. bedden, *Agenten.*
5 kn. manufact., *Niederer.*
11 kn. manufact., *L. Platon en co.*
175 md. bier, 16 kn. manufact., *B. Kopersmit en co.*
12 kn. lucifers, ...
19 kn. koopwaren, *G. Kolff en co.*
25 leggers, 11 kn. manufacturen, *E. Moormann en co.*
105 coll. wijn, *Hunter, Houghton en co.*
123 kn. koopwaren, 25 leggers, *van Ommeren, Rueb en co.*
56 coll. provisien, *S. B. van Kleef en co.*
136 coll. koopwaren, *Schimmelpenninck en co.*
83 kn. koopwaren, *Lion en Reiss.*
65 coll. do. *Bahre en Kinder.*
11 kn. do. *Mr. Klein.*
2 kn. glas en aardewerk, *J. W. Aufmorth.*
12 kn. manufacturen, *B. van Leeuwen en co.*
16 kn. provisien, *Jacometti en co.*
11 coll. provisen, 28 ps. ham en rookvleesch, *J. B. Rulofs.*
2 kn. rijtuig en tinhen, *Cassalette en co.*
50 hammen, *N. van Riet.*
6 kn. koopwaren, *P. Debray.*
3 kn. diverse, *G. Soermond.*
100 hammen, 12 ps. rookvleesch, 8 kn. glaswerk, *J. C. C. Loman.*

Uitvoer.

Naar Rotterdam per Ned. schip *Hugo Grotius*, gez. Zweede, agt. Schimmelpenninck en co.

1400 pic. rijst, 1000 buffelshuiden, $16^{32}/_{100}$ pic. notenmuscaat, $1^{90}/_{100}$ do. foelie, 50 legg. arak, *Metzendorff, Wilmans, Ruys en co.*
109 pic. rotting, 501 do. suiker, 7500 do. rijst, 1 vat vleesch, 1 do. spek, (2 do. graauw, 1 do. groene, uit entrep.), *Schimmelpenninck en co.*
1 kt. suiker, 1 do. wapens, 1 do. oud leder, 1 do. boeken, 1 do. antiquiteiten, 1 do. rariteiten, 1 do. diverse, 1 bos landstokken, 1 bl. koffij, uit regalen pakhuis, *W. Beten Bik.*
1 kt. 15 tijgervellen, *Tiedeman en van Kerchem.*
300 pic. suiker, *B. Kopersmit en co,*
631 pic. do. *Wilson en co.*
1 vat vleesch, 2 mud groene erwten, 2 do. gort, *Agenten.*

Naar China per Brem. schip *Leontine*, gez. Schweitzer, agt. van Ommeren, Rueb en co.

5992 pic. rijst, 50 do. rotting, *Busing, Schroder en co.*
3 vn. vleesch, 1 vat groene erwten, 1 vat graauw erwten, 1 do. gort, 2 zakk. zout, 1 kt. wijn, 6 kazen, 3 md. bier, 1 partij stokvisch, *E. Moormann en co.*

Uittreksels van officiëele mededeelingen.

De Assistent-resident voor de Policie der stad en voorsteden van Batavia, brengt ter kennis van de ingezetenen dezer hoofdplaats, dat op den avond van den 4 en 5den Februarij aanstaande het rijden door de chinesche kamp zal verboden zijn; zullende de rijtuigen niet verder kunnen komen, dan op Tana-Lapang, op Djagal-Serbo en bij de Javasche-bank, en zulks ter voorkoming van ongelukken, bij gelegenheid van de op die dagen door de chinesche bevolking te houden feesten (tjap gomé.)

De chef van het wapen der artillerie maakt bekend, dat tegen de helft van het volgende jaar 1860, van wege het gouvernement publiek tot verkoop zullen worden aangeboden, te

Soerabaya p. m. 100,000 kilos
Samarang " " 1,000 " en te
Batavia " " 4,000 " brons, in den

vorm van onbekwaam geschut.

Het geschutbrons is eene vermenging van rood koper met hoogstens 15 percent tin.

Levering van Grind.

De assistent-resident van Buitenzorg, daartoe bij gouvernements besluit dd. 20 Januarij jl., no. 8 gemagtigd, maakt bekend, dat door hem onder nadere goedkeuring der regering op Dingsdag den 7den Februarij eerstkomende des voormiddags ten 10 ure, te zijnen kantore in het openbaar zal worden uitbesteed: de levering gedurende het jaar 1860, van het GRIND benoodigd voor verharding en het onderhoud van den grooten Ooster-postweg van Batavia naar Buitenzorg en door de afdeeling van dien naam tot aan de grens der Preanger-Regentschappen, gerekend van af paal 19 tot bij paal 59, of in het geheel over eenen afstand van 40 Java-palen; en zulks op de voorwaarden, welke ter inzage van belanghebbenden te bekomen zijn ten kantore van den assistent-resident.

Gadinghebbenden worden uitgenoodigd, hunne inschrijvingbilletten voor den aanvang der uitbesteding te doen toekomen aan den assist.-resident en in persoon, of door behoorlijk gemagtigden bij de uitbesteding tegenwoordig te zijn.

Postkantoor.

De Directeur der Posterijen te Batavia, herinnert bij deze belanghebbenden dat, de 1ste mail-stoomer in Februarij, den 8sten zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Dingsdag den 7den Februarij aanstaande:

a. des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indie, China, enz. enz.
b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

Oproeping van Krediteuren.

In de *Javasche Courant* worden opgeroepen de debiteuren en krediteuren in de navolgende boedels:

Door het Kollegie van Boedelmeesteren te Batavia: van wijlen de inlandsche vrouw *Adjiesa.*

Door de Weeskamer te Samarang: van wijlen de heeren *Ernst Moldt* en *Jean Baptiste Payeur.*

Door de Boedelkamer te Soerabaya van wijlen den arabier *Sech Salim bin Umbarak Oebaijit.*

Door de Gemagtigde van de Testamentaire Executrice te Batavia: van wijlen den heer *B. W. A. Dehne.*

Door den Testamentairen Executeur te Batavia: van wijlen *Daniel Cornelis Helvetius.*

Door den Executeur-testamentair te Batavia van wijlen *J. Bos.*

Door *L. E. Walter* te Probolingo van wijlen *Johan Adolph Walter.*

Van elk artikel in dit nommer voorkomende, en niet door anderen geteekend, stelt zich voor de wet als schrijver bekend

W. BRUINING.

Snelpersdruk, W. BRUINING, Batavia.